

สมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
ชูลีพร ไขปัญญา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2550

สมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
จุลีพร ไขปัญญา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2550

ชุลีพร ใช้ปัญญา (2550). สมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา
ศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพมหานคร :
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม :
รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นนรินทร์. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงพล ต่อนี้

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย
เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร ในสมรรถนะด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความ
ประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความ
เชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี และเพื่อ
เปรียบเทียบสมรรถนะของครูสุขศึกษาจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่
สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูสุขศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 3 สังกัดในกรุงเทพมหานคร โดยเป็นกลุ่ม
ตัวอย่างจำนวน 403 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random
sampling) และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(Standard deviation) ใช้การทดสอบค่าที (t - test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว
(One-way analysis of variance)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ใน
กรุงเทพมหานคร ในสมรรถนะด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความ
ประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความ
เชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีในระดับดี
2. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มี
เพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะ
ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และ สมรรถนะด้านมุ่ง
ผลสัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มี
อายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา แตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม
จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ

4. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ

6. ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

COMPETENCIES OF HEALTH EDUCATION TEACHERS
IN PRIMARY SCHOOLS OF BANGKOK METROPOLITAN

AN ABSTRACT
BY
CHULEEPORN CHAIPUNYA

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements For the
Master of Education Degree in Health Education
at Srinakharinwirot University
May 2007

Chuleeporn Chaipunya. (2007). *Competencies of Health Education Teachers in Primary Schools of Bangkok Metropolitan*. Master Thesis, M.Ed. (Health Education).
Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee:
Assoc Prof. Pornsuk Hunnirun, Assist Prof. Songpol Tornee.

This study is survey research. The objective of this study is to identify competencies of primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan. The competencies are composed of four areas : The behavior, discipline, moral, ethics, and spiritual, The expertise, The achievement, and The service mind. Comparisons were conducted by sex, age group, highest education attained, field of study, and working status. The sample sizes were 403 primary school health education teachers which were selected by multistage random sampling. The questionnaires were constructed by researcher. Data analysis included descriptive statistics (means and standard deviation), t-test, and one-way analysis of variance.

The results of the study revealed as follows :

1. Competencies in four areas were accepted by primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan. Competencies of the behavior, discipline, moral, ethics, and spiritual, the expertise, the achievement, and the service mind received the high ratings.
2. There were significant difference in the mean score ratings of the competencies between opinions of primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan based upon their sex at .05 level. Two competency areas had significant difference : The behavior, discipline, moral, ethics, and spiritual, and The achievement.
3. There were significant difference in the mean score ratings of the competencies between opinions of primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan based upon their age group at .05 level. One competency area had significant difference : The behavior, discipline, moral, ethics, and spiritual.
4. There were significant difference in the mean score ratings of the competencies between opinions of primary school health education teachers in Bangkok

Metropolitan based upon their highest of degree earned at .05 level. Two competency areas had significant difference : The achievement, and The service mind.

5. There were significant difference in the mean score ratings of the competencies between opinions of primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan based upon their field of study at .05 level. One competency area had significant difference : The behavior, discipline, moral, ethics, and spiritual.

6. There were no significant difference between opinions of primary school health education teachers in Bangkok Metropolitan based upon their working status.

สมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
จุลีพร ไขปัญญา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา
พฤษภาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

สมรรถนะของครูผู้ศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร

ของ
นางสาวชุลีพร ไขปัญญา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาสหศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(.....)
วันที่.....เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นนรินทร์)

.....ประธาน
(รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ เทพชัยศรี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงพล ต่อณี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นนรินทร์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงพล ต่อณี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ ดร. พรสุข หุ่นรินทร์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงพล ต่อนี้ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ จุฑามาศ เทพชัยศรี และรองศาสตราจารย์ ดร.เอมอัชฌา วัฒนบุรานนท์ ที่ให้คำแนะนำและแก้ไข ข้อบกพร่องในส่วนต่าง ๆ เป็นอย่างดีขอบคุณโรงเรียนพระมารดานิจจานุเคราะห์ ที่ช่วยสนับสนุนในการเรียนครั้งนี้และครูอาจารย์โรงเรียนต่าง ๆ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จนผู้วิจัยดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณงามความดีทั้งหมดนี้ ให้แก่ บิดา มารดา ที่สั่งสอนอบรมเลี้ยงดูจนประสบความสำเร็จในทุกวันนี้ ขอขอบคุณ พี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือทุกด้านในการศึกษามาตั้งแต่เริ่มต้น ตลอดจนปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ชุลีพร ไขปัญญา

สารบัญ

บทที่

	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า.....	9
แนวคิดที่เกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.....	9
สมรรถนะของครูสุศึกษา.....	12
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ.....	12
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ.....	14
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	17
สมรรถนะด้านบริการที่ดี.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
งานวิจัยต่างประเทศ.....	19
งานวิจัยในประเทศ.....	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	24
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	28
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐานและวิธีการศึกษาค้นคว้า.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผล.....	56
ข้อเสนอแนะ.....	61
บรรณานุกรม.....	62
ภาคผนวก.....	66
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	89

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนครูสุศึกษาในกรุงเทพมหานคร.....	23
2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตและสังกัดการปกครอง.....	24
3 แสดงจำนวนและคำร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน.....	33
4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวม.....	34
5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ด้านสมรรถนะด้านความ ประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ.....	35
6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาด้านสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ ในงานอาชีพ.....	36
7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์.....	38
8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านบริการที่ดี.....	40
9 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุศึกษาใน กรุงเทพมหานครจำแนกตามเพศ.....	41
10 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุศึกษาใน กรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ.....	42
11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชา สุศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ.....	43

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ จำแนกตามอายุ.....	45
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของสุขศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาใน กรุงเทพมหานคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	45
14	แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาใน กรุงเทพมหานครจำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา.....	46
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอน วิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา.....	48
16	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุขศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะด้านการส่งเสริมความ เข้าใจในงานอาชีพ จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา.....	49
17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอน วิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสถานภาพการทำงาน.....	49
18	ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบถาม ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความ เข้าใจในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี.....	86

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามความ มุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 และมาตราที่ 8 นั้นหลักการที่สำคัญ คือ การศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการ พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

การปฏิรูปการเรียนรู้จึงมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุความมุ่งหมาย และหลักการ ดังกล่าว ผู้เรียน ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในทุกส่วนของจัดการศึกษา ต้องให้ความสำคัญต่อการปฏิรูป การเรียนรู้ ตามแนวการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือการยึดหลัก “ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” การเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และการบูรณาการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสาระสำคัญ ดังกล่าว เป็น องค์ประกอบที่จะสร้างคนให้เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีโครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น กำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในภาพรวม 12 ปี สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่ม มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นช่วงชั้นละ 3 ปี กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระเป็นช่วงชั้น พร้อมทั้งกำหนดรายละเอียดที่จำเป็นเกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่มสาระ ซึ่งในการจัดทำ หลักสูตรครั้งนี้ วิชาสุขศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งมีบทบาท สำคัญยิ่งต่อการพัฒนาสุขภาพ และสมรรถภาพของมนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ สุขภาพดี และมี คุณภาพ ให้ผู้เรียนมีความสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนากับความมั่นใจในตนเอง ความสามารถ ของตนเอง เกิดวิธีการเรียนรู้ด้วยพลัง มีความสามารถในการนำความรู้ และทักษะไปประยุกต์ เกิด ความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสุขภาพและสมรรถภาพทางกายของตนเอง สามารถตัดสินใจ และเลือกวิธีปฏิบัติในการดูแลสุขภาพ ตลอดจนการมีส่วนร่วม ในการสร้างความมั่นใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและปลอดภัยบนพื้นฐานของความเป็นไทย (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

2544 : 1-2)

โรงเรียนได้สนองนโยบายเมืองไทยแข็งแรงอีกทางหนึ่ง โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจึงถือว่า ให้โรงเรียนใช้ศักยภาพทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อพัฒนาสุขภาพของนักเรียน รวมทั้งสุขภาพของบุคลากร

ในโรงเรียนตลอดจนครอบครัวและชุมชน ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน องค์การอนามัยโลกได้ให้คำจำกัดความของ "โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ" ว่าหมายถึงโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คือ โรงเรียนที่มีขีดความสามารถ แข็งแกร่ง มั่นคง ที่จะเป็สถานที่ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดี เพื่อการอาศัย ศึกษา และทำงาน (สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย, 2550:1)

จากงานวิจัยของวีรวรรณ ห้วยหงษ์ทอง (2547:บทคัดย่อ) พบว่า ครูสุศึกษาในระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเสื่อมสุขภาพมากขึ้น เพราะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวยให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์ การแทรกซึมของวัฒนธรรมบริโภคนิยมผ่านธุรกิจสุขภาพ การสร้างนิสัยพฤติกรรมบริโภคด้านวัฒนธรรมตะวันตกที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น การรับประทานอาหารจานด่วน (Fast Food) ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะสุขภาพ เนื่องจากพฤติกรรมบริโภคดังกล่าว เช่น เกิดโรคอ้วน ภาวะไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเกี่ยวกับสมองและหลอดเลือดเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดจากเทคโนโลยีอื่นๆ อีก เช่น การใช้โทรศัพท์มือถือ อาจทำให้เกิดเนื้องอกในสมอง การนั่งทำงานหน้าจอคอมพิวเตอร์นานๆ อาจทำให้ร่างกายเกิดความอ่อนล้า มีการเปลี่ยนแปลงของสายตา

ครูผู้สอนวิชาสุศึกษาจึงเป็นบุคคลสำคัญในการจัดการสอนวิชาสุศึกษา อย่างไรก็ตามครูอาจเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในการดำเนินงานสุศึกษาในโรงเรียนถ้าครูไม่สามารถประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจไปใช้ในการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่สามารถปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุศึกษา ลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครนั้นใช้ครูซึ่งเป็นครูสังกัดกลุ่มสาระการเรียนรู้สุศึกษาและพลศึกษาเป็นผู้สอนไม่ได้ใช้ครูประถมเป็นผู้สอน

จากงานวิจัยของ กัลณัณิกา แต่งศรีวรรณ (2546 :105-111) พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษา ทั้ง 9 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นฐานความรู้ทางสุศึกษา ด้านโครงการสุขภาพในโรงเรียน ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านวิธีสอน ด้านสื่อการสอน ด้านบริการสุขภาพ ด้านวิจัยและประเมินผล ด้านการพัฒนาวิชาชีพ และด้านแบบอย่างที่ดีทางสุขภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี และพบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศ อายุ สาขาวิชาที่จบและสถานภาพการทำงานมีความเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นแล้วในฐานะที่ผู้ศึกษาค้นคว้าเป็นครูผู้สอนสุศึกษาในระดับโรงเรียนประถมศึกษาผู้หนึ่งได้พิจารณาและเห็นความสำคัญว่า ครูผู้สอนวิชาสุศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากในการมีส่วนร่วม ในการสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่ดีทั้งด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องที่เกี่ยวกับสุขภาพ ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงมีความ

ต้องการที่จะศึกษาว่าขณะนี้สมรรถนะของครูสุขศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนเป็นอย่างไรบ้างเพื่อทราบสมรรถนะของครูสุขศึกษา ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะ

ของครูสุขศึกษาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในปัจจุบันสถาบันการศึกษาได้ผลิตครูสุขศึกษาจึงเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลในอนาคต จะมีส่วนช่วยในการผลิตครูสุขศึกษาให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของครูสุขศึกษาจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาค้นคว้าทำให้ทราบสมรรถนะของครูสุขศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในพัฒนาและการปรับปรุงสมรรถนะของครูสุขศึกษา
3. เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอนการผลิตครูสุขศึกษาให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนสุขศึกษาระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 39,506 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 403 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน (Yamane) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) ประกอบด้วย

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 วุฒิการศึกษา
- 1.4 สาขาวิชาที่จบการศึกษา
- 1.5 สถานภาพการทำงาน

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) ได้แก่ สมรรถนะของครูสุขศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สมรรถนะ (competencies) หมายถึง ความสามารถ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542)

2. สมรรถนะของครูสุขศึกษา หมายถึง ความคิดเห็นของครูสุศึกษาที่มีต่อความสามารถทางด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะเป็นครูสุศึกษาคือ สมรรถนะของครูสุศึกษา 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะด้านบริการที่ดี

2.1 สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะของการเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ คือ เป็นบุคคลที่ดูแลสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ ได้แก่ การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และ รับประทานอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ไม่สูบบุหรี่ ออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอ มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ พุดจาสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง มีความยุติธรรม ตั้งใจสอน และยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน มีความมีน้ำใจนักกีฬา มีความประพฤติและปฏิบัติดีความสามารถของครูสุศึกษาซึ่งแสดงออกกว่าเป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ให้ความร่วมมือ เข้าใจและยอมรับผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถวางตนให้เป็นที่รักนับถือของบุคคลทั่วไป

2.2 สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ หมายถึง ผู้มีความรู้เบื้องต้นในเรื่องวิทยาการทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพ ต้องมีความคุ้นเคยกับวิธีการสอนและอุปกรณ์นานาชนิด เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจวิทยาการทางสุศึกษา และต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสุศึกษาให้แก่เด็กในระดับอายุต่างๆ กันด้วย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนพร้อมทั้งจะต้องมีทักษะและความสามารถที่

จำเป็น สำหรับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมให้เด็กนักเรียน ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การบริการสุขภาพในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ การสอนสุขศึกษาและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เป็นผู้รู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษาและพลศึกษา รู้เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล สามารถสอนสุขศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเข้าใจในเรื่องวิชาการวิธีการสอน และวิธีจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนและงานสุขศึกษาในชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถมีส่วนร่วมด้วยในฐานะที่เป็นผู้นำทางด้านนี้อ่างได้ผล มีความสามารถในการสาขาวิชาชีพของตนมีสื่อการสอนที่เหมาะสม สามารถทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่แสดงว่าเป็นผู้ที่รอบรู้ มีทักษะ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา สมรรถภาพทางกาย และทัศนคติที่ดีต่อวิชาการและสถาบัน รู้จักและสามารถใช้อุปกรณ์ทางด้าน โสดทัศน์อุปกรณ์และแหล่งวิทยาการต่างๆ เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง เป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงลักษณะของการศึกษา ค้นคว้า การศึกษาทำวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เข้าใจวิธีวัดผลทางสุขศึกษา จัดทำประเมินผลการเรียนการสอนถูกต้องตามหลักวิชาการ ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเองและพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการเรียนการสอน กระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยและทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะตนเองควรจะมีการอบรม ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษา และมีการพัฒนาเนื้อหาวิชาการใหม่ๆ เพื่อมาประยุกต์การเรียนการสอน

2.4 สมรรถนะด้านบริการที่ดี หมายถึง ผู้ที่เข้าใจถึงลักษณะและการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมมือกัน จัดบริการสุขภาพให้แก่เด็ก ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน มีความสามารถและทักษะในการติดต่อขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน และสามารถทำหน้าที่ผู้แนะแนวทางสุขภาพได้

3. ครูสุขศึกษาระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร หมายถึง ครูผู้สอน หรือ ผู้ปฏิบัติการสอนวิชาสุขศึกษา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนเขตกรุงเทพมหานคร

4. เพศ หมายถึง ลักษณะทางเพศของผู้ครูสุขศึกษาในระดับประถมศึกษา

เขตกรุงเทพมหานคร

4.1 ชาย

4.2 หญิง

5. อายุ หมายถึง จำนวนปีที่เกิดของครูสุศึกษาในระดับประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครนับตามปฏิทินจนถึงวันเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

5.1 อายุน้อยกว่า 31 ปี

5.2 อายุ 31 - 40 ปี

5.3 อายุ 41 - 50 ปี

5.4 อายุ 51 - 60 ปี

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของครูใน โรงเรียนประถมศึกษา

6.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

6.2 ปริญญาตรี

6.3 ปริญญาโท

6.4 ปริญญาเอก

7. สาขาวิชาที่จบการศึกษา หมายถึง วิชาเอกที่ครูในโรงเรียนประถมศึกษาได้ศึกษาและจบหลักสูตรสาขาต่างๆ ได้แก่

7.1 บริหารการศึกษา

7.2 สุขศึกษา

7.3 พลศึกษา

7.4 การประถมศึกษา

7.5 อื่นๆ

8. สถานภาพการทำงาน หมายถึง ตำแหน่งหน้าที่ของครูที่สอนสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครแบ่งเป็น 2 ลักษณะการทำงาน

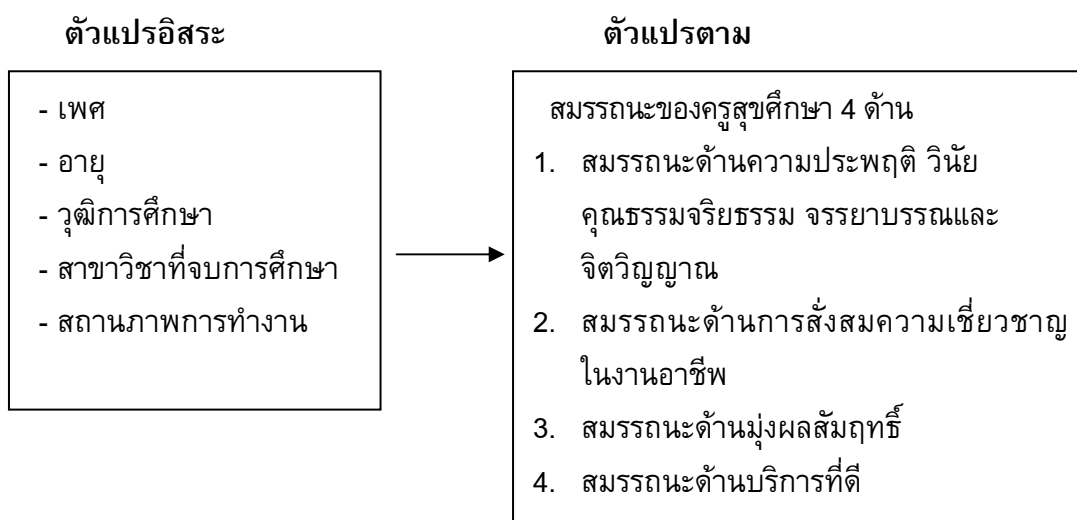
8.1 ครูประจำวิชา

8.2 ครูประจำชั้น

9. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่ทำการสอนระดับประถมศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตัวแปรต่างๆ ความสำคัญ และขอบเขตของการศึกษาดังกล่าว สามารถเขียนกรอบแนวคิดในการศึกษาได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

2. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

3. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

4. ครูสุขศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

5. ครูสุขศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสนับสนุนการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้โดยมีรายละเอียดตามลำดับดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
- 1.2 สมรรถนะของครูสุขศึกษา 4 ด้าน
 - 1.2.1 สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ
 - 1.2.2 สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ
 - 1.2.3 สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์
 - 1.2.4 สมรรถนะด้านบริการที่ดี

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

- 2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
- 2.2 งานวิจัยในประเทศ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ความหมายของสมรรถนะ และความสำคัญของสมรรถนะ

สมรรถนะ (Competencies) หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคลากร ในองค์กรปฏิบัติงานได้ผลโดดเด่นกว่าคนอื่น โดยบุคคลนั้นแสดงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมมากกว่าคนอื่น ๆ การนำแนวคิดเรื่องสมรรถนะมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลเชื่อว่า จะทำให้การบริหารทรัพยากรบุคคลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะเชื่อว่าข้าราชการที่มีพฤติกรรมทำงานตามแบบที่กำหนด (สมรรถนะ) จะส่งผลให้ผู้นั้นปฏิบัติงานมีผลงานดี ส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ ที่องค์กรต้องการ ในปัจจุบันสำนักงานข้าราชการพลเรือน ได้นำเอาสมรรถนะมาใช้ในการพัฒนา

ระบบบริหารงานบุคคลหลายเรื่อง เช่น ใช้ในการสรรหาคัดเลือกข้าราชการ การกำหนดลักษณะงานของกลุ่มงาน (Job Family) การจ่ายค่าตอบแทน การประเมินและการบริหารงานบุคคลระบบอื่นๆ ด้วย

องค์ประกอบของสมรรถนะ

การกำหนดสมรรถนะของครูพัฒนาแนวคิดมาจาก (สถาบันข้าราชการพลเรือน) ร่วมกับ บริษัท เฮย์กรุ๊ป ซึ่งได้จัดทำ Competency Model ขึ้น และงานสังเคราะห์ Competency ของส่วนราชการต่างๆ ที่ได้จัดทำโดย (องค์กรครูและบุคลากรทางการศึกษา) ร่วมกับสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สมรรถนะจำแนกองค์ประกอบของสมรรถนะเป็น 2 ส่วน คือ

1. **สมรรถนะหลัก (Core Competency)** คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมของตำแหน่งเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงานครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกตำแหน่งจะต้องมีเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกันประกอบด้วยสมรรถนะ 4 ด้าน คือ
 - 1.1 ความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณของความเป็นครู
 - 1.2 ความสามารถในการพัฒนาตนเอง ผู้อื่น และเป็นการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ
 - 1.3 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพขึ้น การกำหนดมาตรฐานการทำงานให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ยอดเยี่ยม การตรงต่อเวลา การอุทิศเวลาให้ราชการ การส่งเสริมชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - 1.4 การบริการที่ดี ได้แก่ สามารถร่วมวางแผนให้คำปรึกษาที่ผู้รับบริการไว้วางใจ ความเต็มใจในการให้บริการ สามารถสื่อสารข้อมูลชัดเจน

สมรรถนะกับการประเมินวิทยฐานะ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2542 มาตราที่ 53 กล่าวถึงการประเมินเพื่อให้มีและเลื่อนวิทยฐานะให้คำนึงถึงมาตรฐานตำแหน่ง มาตรฐานวิทยฐานะ ทั้งนี้ให้ประเมิน 3 ด้าน คือ

1. ความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ได้แก่ เป็นผู้ประพฤติตนเหมาะสม พัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะการทำงานให้มีประสิทธิภาพ
2. คุณภาพการปฏิบัติงาน ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนการประเมินผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวม มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เข้าใจสาระของหลักสูตรกลางและหลักสูตรสถานศึกษา ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อการเรียนรู้ เอาใจใส่ส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียนด้วยกระบวนการที่เชื่อถือ สามารถสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชน สถาบันหรือแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน

3. ผลพันธกิจจากการปฏิบัติหน้าที่เพื่อนำมาเชื่อมโยงกับสมรรถนะแล้ว ได้แก่ หน้าที่จัดการเรียนการสอน การเอาใจใส่แนะแนวแก้ปัญหาและพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน

การประเมินความประพฤติ คือ การประเมินคุณภาพและผลพันธกิจจากการปฏิบัติงานที่ดี นั่นคือ การประเมินสมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional Competencies) ได้แก่ การเรียนการสอน การเอาใจใส่แนะแนวแก้ปัญหาและพัฒนาส่งเสริมพฤติกรรมของผู้เรียน การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545 : 78-86)

สมรรถนะครูตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึงสมรรถนะของครู ไว้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 1-25)

1. มีความรู้ความเข้าใจว่า “การศึกษา” เป็น “กระบวนการเรียนรู้” เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2. มีความรู้ความเข้าใจใน “มาตรฐานการศึกษา” คือ ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบและการประกันคุณภาพ

3. มีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

คณะกรรมการการปฏิรูปการศึกษา (2542 : 25) กล่าวว่า สมรรถนะที่สำคัญของครู คือ รักการอ่าน รักการศึกษาค้นคว้า วิจัย และทดลอง เพื่อที่จะนำผลมาปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อทำหน้าที่ให้เป็นครูที่พึงประสงค์ มีความมั่นใจ ความเลื่อมใส ศรัทธา และจรรยาบรรณในอาชีพครู มีความคิดเป็นตัวของตัวเอง มีวิจารณญาณ และรู้จักไตร่ตรองหาเหตุผลก่อนตัดสินใจ กล่าวแสดงออกเพื่อเผยแพร่ความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ ๆ ต่อสาธารณะ หรือเพื่อพัฒนาวิชาชีพของตนโดยบริสุทธิ์ใจ ประพฤติและวางตนอยู่ในกรอบศีลธรรมจรรยาอันเป็นบรรทัดฐานที่ยอมรับกันทั่วไปในชุมชน ประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพอสมควรแก่อัตภาพ มานะบากบั่น ประหยัดอดออม มีกิริยาสุภาพในการทำงานไม่เห็นแก่ความเจริญทางวัตถุกว่าคุณธรรมและวัฒนธรรม

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2547:125) กล่าวว่า สมรรถนะครูในยุคการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์คือ ครูต้องมีความสามารถเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการสอนในระดับสูงรวมทั้งสามารถพัฒนาสื่อการสอนในการเรียนการสอน

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ (2549:11) ครูจะต้องมีสมรรถนะสำหรับการเป็นครู ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ประเมินผลและพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ แสวงหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการสอน สร้างความสัมพันธ์ชุมชน มีความสามารถและทักษะทางภาษาและการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีพัฒนาสื่อการสอน ความสามารถด้านการวัดและการประเมินการเรียนรู้ การวิจัยและการพัฒนาการจัดการศึกษาและการพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

สมรรถนะของครูสุศึกษา 4 ด้าน

1. สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ

รัตนา เสงส์สวัสดิ์ (2536 : 141-144) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะของครูสุศึกษาที่ดีไว้ดังนี้ จะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดี ซึ่งประกอบไปด้วย มีความรู้ทางวิชาพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ในขั้นสูงต่อไป มีความรู้อย่างกว้างขวาง ละเอียด ถูกต้อง เกี่ยวกับวิชาที่ตนเองสอนเป็นอย่างดี ซึ่งครูจะต้องศึกษาหาความรู้อย่างแตกฉาน เพื่อที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักเรียนได้อย่างเข้าใจลึกซึ้ง รวมทั้งการแก้ไขและตอบปัญหาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี ในกรณีที่ครูไม่สามารถตอบคำถามเด็ก ให้ถูกต้องและเข้าใจ ครูก็ไม่ควรดันทุรังตอบ ชนิดขอไปที ควรจะหาทางออกโดยการขอเวลาไปศึกษา ค้นคว้า เพื่อจะได้คำตอบที่ถูกต้องให้แก่ นักเรียน มีความรู้ทางโครงสร้างของวิชาสุศึกษา เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ต้องหมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อพัฒนาตนเองให้มีวิชาการใหม่ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิชาสุศึกษา มีรายงานผลวิชาการใหม่ๆออกมาอยู่เสมอ ครูสุศึกษาจะต้องให้ทันสมัยต่อความรู้ใหม่ๆ ที่ได้เผยแพร่ออกมา เพื่อให้ทันสมัยต่อความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงนี้ มีความรู้ในเรื่องหลักสูตร ขอบข่ายของพฤติกรรม และขอบข่ายของเนื้อหาวิชาสุศึกษา และสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้องตามทิศทางของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ ความรู้ในเรื่องการวัดและการประเมินผล สามารถเข้าใจในข้อสอบแบบต่างๆ และสามารถเขียนข้อสอบได้เป็นอย่างดี ตลอดจนมีความเข้าใจหลักการวัดผลการให้คะแนน การจัดระดับคะแนน และการประเมินผล ความรู้ความสามารถทางด้านการสอน นักเรียนส่วนมากเคยประสบปัญหาเกี่ยวกับครูที่มีความรู้ทางด้านวิชาการมาเป็นอย่างดีแต่ขาดศิลปะการสอน ทำให้เด็กนักเรียนไม่รู้เรื่อง ดังนั้น ครูที่ดี นอกจากจะมีความรู้ทางด้านวิชาการเป็นอย่างดีแล้วจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางด้านการสอน หรือสามารถถ่ายทอดความรู้ให้เป็นและจะต้องเกิดผลดีอีกด้วย นอกจากนั้นครูจะต้องหมั่นปรับปรุงค้นคว้าหาเทคนิค วิธีการสอน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมตามลักษณะของเนื้อหา ้วย

ของเด็กความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของเด็ก เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความรู้ความสามารถทางการสอนของครู พอจะสรุปได้ดังนี้ มีความสามารถในการวิเคราะห์เนื้อหา ความมุ่งหมายและสามารถทำตารางวิเคราะห์หลักสูตรได้ตรงตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ มีความสามารถในการทำโครงการสอนระยะยาว แผนการสอนแบบหน่วยและการบันทึกการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการสอนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการเลือก และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้วางไว้มีความเข้าใจในลำดับขั้นของการสอนให้ดำเนินไปได้อย่างน่าสนใจ สามารถในการใช้คำถาม การอธิบาย การปกครองชั้น การใช้กระดานดำได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการตอบคำถามของนักเรียนได้ถูกต้องและชัดเจน สามารถกระตุ้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมตาม จุดประสงค์ ที่ครูได้กำหนดไว้มีความสามารถในการใช้หนังสือแบบเรียนคู่มือครู สื่อการสอนได้เป็นอย่างดี สามารถในการถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี พร้อมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณสมบัติส่วนตัวและทางสังคมดี บุคลิกภาพลักษณะ เป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งเสริมให้นักเรียนมีทัศนคติต่อครูได้หรือไม่ดีได้

ครูจะต้องสามารถเรียกร้องความสนใจให้นักเรียนศรัทธา และยอมรับคำแนะนำจากครูได้เป็นอย่างดีลักษณะต่อไปนี้จะเป็นการเสริมสร้างบุคลิกภาพลักษณะของครูได้แก่ ความกระตือรือร้น เกี่ยวกับวิชาที่สอนได้เป็นอย่างดี มีความเข้าใจในนักเรียนที่จะสอนได้เป็นอย่างดี ต่อลักษณะต่างๆที่ผิดธรรมชาติของครู พยายามอย่าแสดงออก เด็กจะสังเกตเห็นและนำมาล้อเลียน วิพากษ์วิจารณ์ พูดเสียงดัง ฟังชัดเจน แต่ไม่ตะโกน สุภาพเหมาะกับเพศ วิทยุจักควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงเป็นคนหนักแน่น สุขุม รอบคอบ อุดมเสียสละ ยุติธรรม ร่าเริงแจ่มใส ความตระหนักรู้ทางสังคม มีไหวพริบปฏิภาณในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดีการแต่งกายสุภาพ เรียบร้อย สะอาด ถูกกาลเทศะและแสดงถึงรสนิยมสูงการใช้คำพูดแสดงถึงความเป็นผู้มีวิชาการ และมีคุณภาพมีอารมณ์ขันอย่างเข้าท่า มีทัศนคติที่ดี ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ครูจะต้องมีทัศนคติต่ออาชีพ คือ มีความศรัทธาในอาชีพครู มีความรัก ความพอใจและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครูยอมรับว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละโดยมีการให้มากกว่ารับเอาใจใส่คอยแนะนำช่วยเหลือลูกศิษย์ ตลอดจนมีความปรารถนาดีต่อศิษย์สอนศิษย์ด้วยความบริสุทธิ์ไม่มกฏมิห่มั่นปรับปรุงการสอนของตนเองอยู่เสมอให้ความร่วมมือกับวงการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทำตนให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษา มีความสามารถในอาชีพ มีจรรยาบรรณ คือมีความซื่อสัตย์ อุดม เสียสละ ขยันหมั่นเพียรเพื่อสั่งสอนศิษย์ให้บรรลุเป้าหมาย มีความยุติธรรม มีเหตุ มีผล รักษาระเบียบวินัย และประเพณีที่ดีงาม สุภาพเรียบร้อย ไม่ให้ร้ายคนอื่น มีมารยาทในการติดต่องานตามลำดับขั้นตอนของสายงาน รักษาความลับของศิษย์ ความรับผิดชอบ ติดตามความก้าวหน้าของศิษย์ทั่วถึงกัน ศึกษาหาความรู้ใหม่ๆให้ทันเหตุการณ์ นำเทคนิคการสอนใหม่ๆ มาใช้ มีคุณสมบัติส่วนตัวดี คือ สติปัญญาดี มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย มีสุขภาพที่ดี จิตใจดี โอบอ้อมอารี มีความสามัคคี

ตรงต่อเวลา มีความยุติธรรมปฏิบัติตนถูกต้องตามกฎหมายของสังคม มีระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ไม่สูบบุหรี่รักษากลิ่นปาก กลิ่นตัว มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนเพื่อการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูได้วางไว้ซึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้เรียนด้วยเช่นเดียวกัน ดังนั้น ครูควรจะมีความรู้สึกต่อนักเรียนในทางที่ดีไว้ก่อนเสมอคอยดูแลเอาใจใส่ และติดตามผลความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ ซึ่งครูจะต้องเข้าใจเด็กนักเรียนดังต่อไปนี้ รู้จักเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล คุณสมบัติส่วนตัวและด้านการเรียน วินิจฉัยปัญหาของนักเรียนที่มีอุปสรรคต่อการเรียน วางโครงการสอนสำหรับเด็กเก่งและไม่เก่งได้ ใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกัน เช่น สอนซ่อมเสริม รู้จักวางโครงการสอนเป็นรายบุคคล นำจิตวิทยามาใช้ เช่น เสริมกำลังใจ โดยการใช้คำชมเชย รางวัล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการสอนวิชาสุขศึกษาครูจะต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ฝ่ายวิชาการ ชุรการ ครูอื่นๆ ผู้ปกครองนักเรียน แพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนบุคคลทั่วไป ดังนั้น ครูจะต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีดังต่อไปนี้ คือสามารถเข้ากับบุคคลอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี วางตัวได้เหมาะสมกับบุคคลทุกเพศ ทุกวัย

กระทรวงสาธารณสุข (2542 : 13) กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา ต้องเป็นแบบอย่างพฤติกรรมตามสุขบัญญัติแห่งชาติที่ดี เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่มั่วเมา อบายมุข ต่างๆ

จากที่ได้มีผู้กล่าวถึงลักษณะของครูสุศึกษาที่ดีไว้หลายท่าน สามารถสรุปได้ว่าสมรรถนะที่ดีของครูสุศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีลักษณะของการเป็นแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพคือเป็นบุคคลที่ดูแลสุขภาพของตนเองอยู่เสมอได้แก่ การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และรับประทานอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ไม่สูบบุหรี่ ออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอ มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพยิ้มแย้ม แจ่มใส แต่งกายสุภาพ พุดจาสุภาพรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองมีความยุติธรรมตั้งใจสอน และยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน มีความมีน้ำใจนักกีฬา มีความประพฤติและปฏิบัติดีความสามารถของครู สุศึกษาซึ่งแสดงออกว่าเป็นผู้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นให้ความร่วมมือ เข้าใจและยอมรับ ผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถวางตนให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

2. สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 1) ให้ความหมายไว้ว่า สุขศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ คุณธรรม ค่านิยม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปด้วยกัน

พรสุข หุ่นรินทร์ (2545 : 10) กล่าวว่า สุขศึกษาเป็นวิทยาศาสตร์ประยุกต์ สาขาหนึ่งซึ่งว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ค้นพบทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพกับการนำความรู้ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวัน สุขศึกษาจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่รู้กับการนำไปปฏิบัติ โดย

เน้นการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน วัตถุประสงค์ของงานสุขศึกษาในโรงเรียน สามารถแบ่งออกได้ดังนี้ (หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมพลศึกษา 2542 : 8)

1. เพื่อส่งเสริมสุขภาพให้นักเรียนและบุคลากรทุกคนของโรงเรียน
2. เพื่อให้ความรู้ เจตคติ ฝึกปฏิบัติทางด้านสุขภาพแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน
3. เพื่อป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นภายในโรงเรียน
4. เพื่อให้การปฐมพยาบาลการบาดเจ็บเล็กน้อย รวมทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ
5. เพื่อจัดดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

6. เพื่อประเมินผลทางด้านสุขภาพและดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

7. เพื่อการจัดหา ควบคุมดูแลรักษาและซ่อมแซมสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งถือเป็นสาธารณูปโภคในโรงเรียนให้เพียงพอตามความจำเป็น
8. เพื่อการจัดการควบคุม และดูแลรักษาอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการเรียนการสอน การฝึกอบรม การศึกษา การพักผ่อน
9. จัดให้มีสถานที่ให้การปฐมพยาบาลและพักผ่อนสำหรับบุคลากรในโรงเรียนตามสภาพและความจำเป็นเพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับโภชนาการรวมทั้งการสร้างลักษณะนิสัยที่ดี ในการรับประทานอาหาร การเลือกอาหารและเครื่องดื่มเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนทร์ (2542 : 78-80) ได้กล่าวว่า การสอนสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำเป็นต้องมีครูสุขศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร ด้วยเหตุนี้ ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่ดี หรือรวมเรียกว่า สมรรถนะของครูสุขศึกษา ควรมี 3 ลักษณะดังนี้

1. ลักษณะทางด้านร่างกาย มีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร แต่งกายสะอาดเรียบร้อยและถูกต้องตามวัฒนธรรม มีรูปร่างและกิริยาท่าทางเป็นที่น่าพอใจ มีสุขภาพดีและปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ระวังรักษาและปรับปรุงสุขภาพของตนเองอยู่เสมอ สร้างเสริมความต้านทานโรคให้แก่ร่างกายโดยสม่ำเสมอ มีสวัสดินิสัยที่ดีในการป้องกันอุบัติเหตุ ปฏิบัติตนตามกติกานาмаยอยู่เป็นประจำ หมั่นดูแลที่อยู่อาศัยให้ถูกสุขลักษณะอยู่เสมอ มีสุขนิสัยและสุขปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กได้
2. ลักษณะทางด้านจิตใจ มีอารมณ์มั่นคง เอาใจใส่ต่อสุขภาพของเด็ก มีอารมณ์ขัน มีความเป็นกันเองกับนักเรียน มีใจคอหนักแน่นและมีน้ำใจนักกีฬา เข้าใจและยอมรับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น

3. ลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถติดต่อและประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนได้ดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่นและมองโลกในแง่ดี ติดตามนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพอย่างได้ผล และสามารถร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในชุมชนได้ดี เพื่อให้การดำเนินงานเสริมสร้างพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ บรรลุตามจุดประสงค์

กระทรวงสาธารณสุข (2542 :13) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาไว้ดังนี้

1. เสนอโครงการ แผนงาน และกิจกรรม การเสริมสร้างพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ โครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ซึ่งได้จากการสำรวจ บันทึกการตรวจสุขภาพอนามัยนักเรียนในโรงเรียน กรณีที่มีปัญหาหลายประเด็น ได้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคณะกรรมการ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้มีส่วนร่วมว่ามีปัญหาอะไรควรรับแก้ไข และกำหนดกิจกรรม โครงการ แผนงาน ให้สอดคล้องกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบช่วยกันวางแผน ดำเนินการภายใต้แนวคิด การทำงานแบบมีส่วนร่วม

2. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก นักเรียน กำหนดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมอภิปรายให้คิดเห็น กำหนดทางเลือกดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการทฤษฎี ผู้เรียนได้เรียนอย่างมีความสุข

3. ครูมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษามากกว่าจะทำการสอนโดยตรง กล่าวคือ ครูจะเป็นผู้คอยชี้แนะ สนับสนุน ให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการกลุ่มเรียนรู้ตามกระบวนการแก้ปัญหา หรือใช้เทคนิคการสร้างพลัง หรือสร้างทักษะชีวิตให้เกิดในกลุ่มเด็กนักเรียน

4. สร้างเครื่องชี้วัดการประเมินผลตามสภาพจริง(Portfolio) โดยประสานงานร่วมมือกัน “CIPP MODEL” การประเมินผลตามสภาพจริง (Portfolio) โดยประสานงานร่วมมือกันกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คณะกรรมการครู ผู้ปกครอง ชมนักเรียน องค์กรรัฐ-เอกชน ในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมประเมินผลและเผยแพร่การดำเนินงาน

5. เป็นแบบอย่างพฤติกรรมตามสุขบัญญัติแห่งชาติที่ดี เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่มั่วเมออบายมุขต่างๆ

ครูสอนสุขศึกษาจะต้องมีสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ คือ เป็นผู้มีความรู้เบื้องต้นในเรื่องวิทยาการทางด้านสุขภาพและสวัสดิภาพ ต้องมีความคุ้นเคยกับวิธีการสอนและอุปกรณ์นานาชนิด เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจวิทยาการทางสุขศึกษาและต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในระดับอายุต่างๆ กันด้วย มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนพร้อมทั้งจะต้องมีทักษะและ

ความสามารถที่จำเป็น สำหรับงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ สามารถจัดกิจกรรมต่างๆด้านสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมให้เด็กนักเรียน ครู อาจารย์และบุคลากรอื่นๆที่เกี่ยวข้องมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม กิจกรรมดังกล่าว ได้แก่ การบริการสุขภาพในโรงเรียน การจัดสิ่งแวดล้อมให้ถูกสุขลักษณะ การสอนสุขศึกษา และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เป็นผู้รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษา รู้เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล สามารถสอนสุขศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความเข้าใจในเรื่องวิชาการ วิธีการสอน และวิธีจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนและงานสุขศึกษาในชุมชนเป็นอย่างดี และสามารถมีส่วนร่วมด้วยในฐานะที่เป็นผู้นำทางด้านนี้ อย่างได้ผล มีความสามารถในการสาขาวิชาชีพของตนมีสื่อการสอนที่เหมาะสมสามารถทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่แสดงว่าเป็นผู้ที่รอบรู้ มีทักษะ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา สมรรถภาพทางกาย และทัศนคติที่ดีต่อวิชาการและสถาบัน รู้จักและสามารถใช้อุปกรณ์ทางด้านสโตนัทอุปกรณ์ และแหล่งวิทยาการต่างๆ เพื่อกระตุ้นหรือจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ในวิชาสุขศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์

ทวีสิทธิ์ ลิทธิกร (2531 : 8) ได้ให้ความหมายของการศึกษาว่า หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์ ซึ่งมีผลทำให้บุคคลหรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขภาพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การศึกษาคือการใช้วิธีการ หรือกระบวนการ

พรณี พันมา (2540 : 8) กล่าวว่า โครงการสุขภาพในโรงเรียน หมายถึง งานที่กระทรวงศึกษาธิการเรียกว่า งานอนามัยโรงเรียน เป็นงานที่มีความครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ การจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน การบริการสุขภาพในโรงเรียน การให้สุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้เกิดความสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ให้ความหมาย

บุษบา จันทรผ่อง (2542 : 9-10) ได้กล่าวถึง ความหมายของโครงการสุขภาพว่า โครงการสุขภาพ หรือโปรแกรมสุขภาพ (Health Program) หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยที่ดีทางด้านร่างกาย จิต และสังคม เช่น การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การตรวจสุขภาพ การจัดอาหารเสริม การจัดอาหารกลางวัน การจัดการออกกำลังกายหน้าเสาธง การให้ความรู้ด้านสุขภาพ การจัดมุมสนทนาและอื่นๆ

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชมา วัฒนบุรานนท์ (2542 : 2) ให้ความหมายไว้ว่า สุขศึกษา คือ กระบวนการทำให้เกิดประสบการณ์ หรืออาจกล่าวเสียใหม่ได้ว่า การศึกษาคือ กระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ ทั้งทางด้านความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนมีสุขภาพดี

มานี ชูไทย (2543 : 5) กล่าวว่า สุขศึกษาคือ ประสบการณ์ทั้งหมดที่บุคคลพึงจะได้รับเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพด้วยความลึกซึ้งถึงจิตวิญญาณ อันเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม ด้วยตัวของเราเอง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของครูสุขศึกษาจะเห็นได้ว่า ครูสุขศึกษาต้องมีความรับผิดชอบดูแลสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียนดังนั้นครูสุขศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจ ถึงลักษณะของการศึกษา ค้นคว้า การศึกษาทำวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลมาปรับปรุงการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เข้าใจวิธีวัดผลทางสุขศึกษา จัดทำประเมินผลการเรียนการสอนถูกต้องตามหลักวิชาการ ครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง และพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการเรียนการสอน กระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยและทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะตนเองควรจะมีการอบรม ศึกษาต่อหลักสูตรปริญญาโท สาขาสุขศึกษาและมีการพัฒนาเนื้อหาวิชาการใหม่ๆ เพื่อมาประยุกต์การเรียนการสอน

4. สมรรถนะด้านบริการที่ดี

กระทรวงสาธารณสุข (2542 : 13) ได้กล่าวถึงบทบาทของครูผู้สอนวิชา สุขศึกษา ได้ดังนี้

1. เสนอโครงการ แผนงาน และกิจกรรม การเสริมสร้างพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพตามสุขบัญญัติแห่งชาติ โครงการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน โครงการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียน ซึ่งได้จากการสำรวจ บันทึกการตรวจสุขภาพอนามัยนักเรียนในโรงเรียน กรณีที่มีปัญหาหลายประเด็น ได้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของปัญหาโดยคณะกรรมการ คณะทำงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้มีส่วนร่วมว่ามีปัญหาอะไรควรรีบแก้ไข และกำหนดกิจกรรม โครงการแผนงาน ให้สอดคล้องกับบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเรียน ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบช่วยกันวางแผน ดำเนินการภายใต้แนวคิด การทำงานแบบส่วนร่วม

2. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมเสริมหลักสูตรให้สัมพันธ์กับปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียน กำหนดกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ โดยให้นักเรียน ได้มีส่วนร่วมอภิปรายให้คิดเห็น กำหนดทางเลือกดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการทฤษฎี ผู้เรียนรู้และดำเนินอย่างมีความสุข

3. ครูหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษามากกว่าจะทำการสอนโดยตรง กล่าวคือ ครูจะเป็นผู้คอยชี้แนะ สนับสนุน ให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการกลุ่มเรียนรู้ตามขอบข่ายการแก้ปัญหา หรือใช้เทคนิคการสร้างพลัง หรือสร้างทักษะชีวิตให้เกิดในกลุ่มเด็กนักเรียน

4. สร้างเครื่องชี้วัดการประเมินผลตามสภาพจริง(Portfolio) โดยประสานงานร่วมมือกัน “CIPP MODEL” การประเมินผลตามสภาพจริง (Portfolio) โดยประสานงานร่วมมือกัน

กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คณะกรรมการครู ผู้ปกครอง ชุมชนนักเรียน องค์กรรัฐ-เอกชน ในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมประเมินผลและเผยแพร่การดำเนินงาน

5. เป็นแบบอย่างพฤติกรรมตามสุขบัญญัติแห่งชาติที่ดี เช่น ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ไม่มั่วเมอบายมุขต่างๆ

จากที่ได้กล่าวมาถึงบทบาทด้านการบริการที่ดีของครูสุขศึกษาแล้วนั้นแสดงว่าครูสุขศึกษาควรเป็นผู้ที่เข้าใจถึงลักษณะและการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมมือกัน จัดบริการสุขภาพให้แก่เด็ก ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน มีความสามารถและทักษะในการติดต่อขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน และสามารถทำหน้าที่ผู้แนะแนวทางสุขภาพได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยต่างประเทศ

ได้มีการศึกษาและรายงานในต่างประเทศที่ใกล้เคียงและเป็นแนวทางประกอบการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

วอกท์ (Vogt. 1970 : 2781-A) ได้ให้ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 147 คน และครูใหม่อีก 127 คน ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ตอบแบบสอบถามที่เรียกว่า California Definition at teacher Competence เพื่อหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการเตรียมครูของวิทยาลัยตอนกลางของรัฐแคนซัส ผลปรากฏว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาต่างๆ มีสมรรถภาพครูด้านต่างๆ สูงกว่าครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต่างประเมินค่าสมรรถภาพครูของตนสูงที่ตนถูกประเมินจากครูใหญ่ ส่วนการที่จะมีการสอบถามสมรรถภาพครูที่ครูควรมีจากนักเรียนนั้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า เป็นที่สิ่งจำเป็นที่ควรปฏิบัติ เพื่อจะได้นำมาพัฒนาสมรรถภาพครูด้านการสอน

เลห์แมน และมีเรนท์ (นัยนา ชุมทรัพย์. 2536); อ้างอิงจาก Lehmann and Mehrens : 1971 : 136) ได้สรุปการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยเวสเทอร์น วอชิงตัน สเตท (Western Washington State College) จำนวน 443 คน นักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูในอุดมคติว่ามีเกณฑ์สำคัญมากที่สุด 5 ประการ คือ

1. มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน ต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางทั้งความรู้มูลฐานและสิ่งใหม่ๆ เกี่ยวกับวิชาที่ตนสอน
2. มีความสนใจในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง มีความกระตือรือร้นค้นคว้าในวิชาที่สอน
3. มีความยืดหยุ่น และมีความสามารถที่จะสอนบทเรียน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนสนใจและสนองความต้องการของนักเรียน

4. เตรียมการสอนอยู่เสมอในวิชาที่ตนเองสอน กำหนดหัวข้อในวิชาที่ตนเองสอน กำหนดวัตถุประสงค์ตลอดจนรายชื่อหนังสืออ้างอิง

5. ใช้ศัพท์ ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการอธิบายอย่าง ชัดเจนแจ่มแจ้ง สอนโดยคำนึงถึงระดับความสามารถของนักเรียน

หุ่ณนรินทร์ (Hunnirun 1985 : 1-3) ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของครูผู้สอนสุขศึกษาชั้น มัธยมศึกษาในประเทศไทย เพื่อแสดงสมรรถนะสำหรับใช้ในการจัดทำแนวทางการเตรียมวิชาชีพ ครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามสมาชิกสาขา วิชาสุขศึกษา 49 คน จาก 10 มหาวิทยาลัยและครูสุขศึกษา จำนวน 284 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา 3,000 แห่ง ใน 72 จังหวัด ทั้ง 4 ภาค ของประเทศไทยผลการวิจัยพบว่า ในจำนวนแบบสอบถาม 86 ข้อ มี 56 ข้อ ที่ได้รับการยอมรับโดยกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนมากที่สุดคือ สมรรถนะในด้านวิชาการสอน ด้านการสื่อความหมาย ด้านบุคลิกภาพ และด้านความก้าวหน้าใน วิชาชีพ หัวข้อที่ได้รับการให้คะแนนน้อยที่สุดที่ได้บันทึกไว้คือ ความสามารถในการจัดการจัดองค์การและ การบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน แหล่งทรัพยากรสุขภาพชุมชน และการพัฒนาหลักสูตร โดยสรุปพบว่า สมาชิกสาขาวิชาสุขศึกษาและครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาเห็นด้วยโดยทั่วไป เกี่ยวกับความสำคัญของสมรรถนะสำหรับครูสุขศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จากสมรรถนะทั้ง 56 ข้อคำถามนั้นจัดแบ่งได้เป็น 8 แนวความคิด ทำให้เกิดพื้นฐานสำหรับจัดรูปแบบคำแนะนำในการ พัฒนาหลักสูตรสำหรับการเตรียมการทางวิชาชีพครูสุขศึกษาในประเทศไทย อย่างไรก็ตามจากการ วิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า เกณฑ์นี้ควรจะมีการดัดแปลงให้เหมาะสมกับความแตกต่างของแต่ละ ภาคด้วย

แพทเตอร์สัน และคณะ (Patterson1996 : 10-13) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาระหน้าที่ เกี่ยวกับการแนะนำสุขภาพ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใน เพนซิลวาเนีย โดยแบ่งเป็น ความรับผิดชอบออก 5 ด้าน 31 สมรรถนะ จากการสำรวจจากครูฝึกหัดที่อยู่ในรัฐเพนซิลวาเนีย ผล การศึกษาพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันจะมีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ การสื่อสารเกี่ยวกับการศึกษาด้านสุขภาพและการสอนทักษะทางสุขภาพที่นักเรียนสนใจ และพบว่ามีประสบการณ์การสอนต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ การใช้สื่อการ สอน การนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม การเขียนแผนการสอน

อับเบสและคณะ (Ubbes1999: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเตรียมครูสุขศึกษา สำหรับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ในรัฐโอไอโอ พบว่าในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย 40 จาก 50 ที่เปิดสอนเนื้อหาวิชาสุขศึกษาสำหรับระดับประถมศึกษา มี 36 แห่งใน 40 แห่งนี้เปิดเป็นวิชาเอก และ 19 แห่งเปิดเป็นวิชาอนามัยส่วนบุคคล 14 แห่งเปิดเป็นวิชาสุขภาพและกายภาพ อีก 1 แห่ง เปิดเป็นสุขศึกษาและวิทยาศาสตร์

2.2 งานวิจัยในประเทศ

สุชาติ โสมประยูร และเอมอัสฉมา วัฒนบุรณนธ์ (2542 : 7-11 : อ้างอิงจาก

สุชาติ โสมประยูร. 2511 : 56-61) ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสมรรถนะของครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบสมรรถนะของครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรี ระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ กลุ่มตัวอย่าง เป็นคณาจารย์จากสถาบันผลิตครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 90 คน และหัวหน้าหมวดพลานามัยจากโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชนทั่วประเทศ จำนวน 223 คน ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของครูสุศึกษาในระดับปริญญาตรีควรประกอบไปด้วย สมรรถนะที่สำคัญมีดังนี้ ลักษณะทางด้านร่างกาย ลักษณะทางด้านจิตใจ ลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะต่อการสอนวิชาสุศึกษา ความสามารถทางด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพ ความสามารถทางด้านการสอนวิชาสุศึกษา ความสามารถในการจัดโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน

ชนิษฐา จันทะโร (2536 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุศึกษา ของครูที่มีวุฒิทางสุศึกษาและไม่มีวุฒิทางสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหมวดพลานามัย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุศึกษาของครูที่มีวุฒิ และไม่มีวุฒิทางสุศึกษาเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ปัญหาการสอนวิชาสุศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรวิชาสุศึกษา ด้านเนื้อหาวิชาสุศึกษา ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอนวิชาสุศึกษา ด้านการประเมินผลการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา และด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่มีวุฒิทางสุศึกษาจำนวน 370 ชุด และครูที่ไม่มีวุฒิทางสุศึกษา จำนวน 370 ชุด และหัวหน้าหมวดพลานามัยจำนวน 370 ชุด ได้รับกลับคืนมาจำนวน 900 ชุด คิดเป็นร้อยละ 81.00 ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุศึกษาทราบว่าตนเองมีปัญหในการสอนสุศึกษา โดยส่วนรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาในการสอนวิชาสุศึกษาของครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุศึกษาพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ไม่มีวุฒิทางสุศึกษาทราบว่าตนเองมีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางสุศึกษา

2. หัวหน้าหมวดพลานามัยระบุว่าครูที่ไม่มีวุฒิทางสุศึกษา มีปัญหาในการสอนสุศึกษาระดับมาก ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน และด้านสื่อการสอนวิชาสุศึกษา เมื่อเปรียบเทียบปัญหาในการสอนวิชาสุศึกษาของครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางสุศึกษาตามการรับรู้ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัย สำคัญที่ระดับ 0.05 โดยหัวหน้าหมวดพลานามัยระบุว่า ครูที่ไม่มีวุฒิทางสุศึกษามีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิทางสุศึกษา

สุรเดช สำราญจิตต์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและการเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการ

สอนตามสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตามตัวแปร เพศ อายุ ประสบการณ์ในการสอนและคุณวุฒิทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 488 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนตามการประเมินค่าสภาพที่จริงมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนในสภาพที่คาดหวังมีค่าความเชื่อมั่น 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบค่าที (t -test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนตามการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริง และความคิดเห็นตามสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากโดยมีความคิดเห็นในสภาพที่คาดหวังสูงกว่าการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. อาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนตามการประเมินค่า สภาพที่จริงไม่แตกต่างกันส่วนอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความแตกต่างกันทางอายุ ประสบการณ์ในการสอนและคุณวุฒิทางสุศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนตามการประเมินค่าสภาพที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สุขภาพในโรงเรียนส่วนใหญ่ให้การรักษายาบาลเบื้องต้น ปัญหาสุขภาพของนักเรียนที่พบไม่เพียงพอ ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการสอน โดยการใช้สื่อและอุปกรณ์

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของครูสุศึกษาว่า เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนทางสุขภาพของนักเรียนมากเนื่องจากงานของครูสุศึกษาเน้นที่การสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง ประกอบกับครูสุศึกษาส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการให้บริการสุขภาพการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อีกทั้งยังถูกคาดหวังให้เป็นแบบอย่างในเรื่องสุขภาพเป็นผู้สำรวจความสนใจ ความต้องการและปัญหาสุขภาพของนักเรียน มีความรู้และความสามารถในการใช้แหล่งบริการสุขภาพในชุมชน เป็นผู้วางแผนพัฒนาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทางสิ่งแวดล้อมและ บริการสุขภาพในโรงเรียน รวมทั้งการรับผิดชอบดูแลนักเรียนให้ได้รับบริการสุขภาพด้วย ซึ่งบทบาทเหล่านี้เป็นงานที่นอกเหนือจากการสอน แต่ก็มีผลต่อการสร้างพฤติกรรมสุขภาพให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนได้มาก จากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำรา งานวิจัยในต่างประเทศ และภายในประเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูสุศึกษา พบว่า ครูสอนศึกษาที่ดีควรมีคุณลักษณะ ที่ดีและควรมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ พื้นฐานทางสุศึกษา โครงการสุขภาพในโรงเรียน หลักสูตรการศึกษา วิธีการสอน สื่อการสอน แหล่งบริการสุขภาพ การวิจัยและประเมินผล การ

พัฒนาวิชาชีพ และแบบอย่างที่ดีทางด้านสุขภาพ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการปฏิรูปการเรียนการสอน โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางแหล่งการเรียนรู้ และได้มีการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ โดยมีการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งปัญหาทางด้านสุขภาพ เมื่อนักเรียนอยู่ในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และครูสอนสุขศึกษา จะต้องร่วมกันรับผิดชอบในการปลูกฝังให้นักเรียนมีการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา สมรรถนะของครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร และเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
 - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
 - 2.2 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
 - 2.3 เกณฑ์การให้คะแนน และการแปลความหมาย
 - 2.4 การหาคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในกรุงเทพมหานครจากโรงเรียน ประถมศึกษาจำนวน 3 สังกัดในกรุงเทพมหานครจำนวน 39,506 คน

ตาราง 1 ครูผู้สอนในกรุงเทพมหานคร

สังกัด	ประชากร		จำนวนครู
	เขต	โรงเรียน	
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน	3	38	1,474
กรุงเทพมหานคร	50	433	1,464
สามัญเอกชน	50	857	36,386
รวม	103	1,346	39,506

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูสุศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 403 คน ซึ่งได้มาจาก 3 กลุ่มเขตการปกครอง 1,346 โรงเรียนที่เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling) และมีวิธีการดำเนินการเลือกตัวอย่างดังนี้

1. การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีของยามาเน่ (สุวิมล กานันท์. 2543 : 154 ; อ้างอิงจาก Yamane. 1976 : 886) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากร
 e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (0.05)

ผลจากการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาจากครูสุศึกษาจำนวน 403 คน

2. ทำการเลือกเขตการศึกษาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายตามตาราง 2
3. ทำการเก็บข้อมูลจากครูสุศึกษาทุกคนที่สอนอยู่ในเขตที่เลือกได้ตั้งรายละเอียดตามตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตและสังกัดการปกครอง

สังกัด	ประชากร		จำนวนครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
	เขต	โรงเรียน	
สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร	พญาไท	38	248
	ลาดพร้าว	6	23
	บางกะปิ	9	30
	ปทุมธานี	8	22
สามัญเอกชน	ลาดพร้าว	8	21
	บางกะปิ	11	41
	ปทุมธานี	6	18
รวม		86	403

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครูสุศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ลักษณะข้อคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของครูสุศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารตำราและงานวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามหลักเกณฑ์ให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อขอคำแนะนำและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางกะปิ ในวันที่ 24 ตุลาคม 2549 จำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือได้ข้อคำถามดังนี้ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ จำนวน 16 ข้อ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ จำนวน 26 ข้อ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ จำนวน 25 ข้อ สมรรถนะด้านบริการที่ดี 12 ข้อ
7. นำแบบสอบถามที่ได้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตัวเลือก	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 9)

ค่าเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง มีสมรรถนะในระดับดี
ค่าเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง มีสมรรถนะในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง มีสมรรถนะในระดับไม่ดี

วิธีการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity)

1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ประธานและคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาเป็นรายข้อว่าแต่ละคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับสมรรถนะของครูสุขศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117)

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามสมรรถนะที่ต้องการ
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องตามสมรรถนะที่ต้องการนั้นหรือไม่
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องตามสมรรถนะที่ต้องการ

นำผลการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ในแต่ละข้อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามโดยใช้สูตร IC โดยเลือกข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ขึ้นไป เป็นแบบสอบถามที่นำไปใช้

1.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงไข

1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูสุขศึกษา ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และทำการวิเคราะห์ หากคุณภาพของเครื่องมือ

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

นำแบบสอบถามสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มาหาค่าอำนาจจำแนกโดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item to total correlatin) (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 :116 - 117) เลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.02 ขึ้นไป ซึ่งได้เครื่องมือ ดังนี้

สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ จำนวน 16 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.32 – 0.77 สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ จำนวน 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24 - 0.64 สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ จำนวน 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.43 - 0.77 สมรรถนะด้านบริการที่ดีจำนวน 12 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.38 - 0.70

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

นำแบบสอบถามสมรรถนะของครูสุขศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มาหาความเชื่อมั่น จากสูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125 - 127) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ เท่ากับ 0.94 สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ เท่ากับ 0.97 สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ เท่ากับ 0.96 สมรรถนะด้านบริการที่ดี เท่ากับ 0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน ในวันที่ 23 พฤศจิกายน 2549 และได้รับหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในวันที่ 4 ธันวาคม 2549 เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการโรงเรียนในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครู

2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียน พร้อมด้วยแบบสอบถาม ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 เขต รวม 86 โรงเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2549 – 30 มกราคม 2550 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ยอมรับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนข้อคำถามในแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแจกแจง ความถี่ค่าร้อยละ และวิเคราะห์สมรรถนะครูสุศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1,3 และ 5
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ 4 ถ้าพบว่าข้อใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 59)

$$P = \frac{f \times 100}{n}$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
f แทน ค่าความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
n แทน ค่าจำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 35)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

1.3 หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้สูตร

(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 60-61)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 117) ดังนี้

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคุณลักษณะที่ต้องการ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้การหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item to total correlation) โดยใช้สูตร (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. 2539 : 117)

$$r_{xy} = \frac{n \sum xy - \sum x \sum y}{\sqrt{[n \sum x^2 - (\sum x)^2] [n \sum y^2 - (\sum y)^2]}}$$

เมื่อ	r_{xy}	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนรายข้อ (Item) ของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum y$	แทน	ผลรวมของคะแนนรวม (Total) ของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน x

$\sum y^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนน y
$\sum xy$	แทน	ผลรวมของผลคูณของคะแนน x และคะแนน y
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

2.3 การวิเคราะห์การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสมรรถนะของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 125 – 127)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(\frac{1 - \sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทน	จำนวนข้อสอบของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน โดยการทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1, 3 และ 5 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 125-126)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

$$\text{โดยที่ } df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{(n_1 - 1)} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{(n_2 - 1)}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	n_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2
	df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One-way analysis of variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2 และ 4 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546 : 127-128)

	F	=	$\frac{MS_b}{MS_w}$	
เมื่อ	F	แทน	ค่าใช้พิจารณาใน F-distribution	
	MS_b	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม	
	MS_w	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลบวกยกกำลังสองภายในกลุ่ม	

ถ้าการทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเป็นรายคู่ โดยวิธีของ LSD (Fisher's Least Significant Difference) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545 : 161)

$$LSD = t \left(\frac{1 - \alpha}{2} \right) \sqrt{n - k} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

MSE	แทน	ค่า Mean Square Error ที่ได้จากตาราง วิเคราะห์ความแปรปรวน
K	แทน	ค่าจำนวนกลุ่มทั้งหมดที่ใช้ทดสอบ
n	แทน	ค่าจำนวนทั้งหมด = $n_1 + n_2 + n_3 + n_i + n_k$
$t_{\alpha, r}$	แทน	ค่าสถิติจากตารางมาตรฐาน t

โดยใช้ ค่าของ df = n - k

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบที (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์การแจกแจงแบบเอฟ (F – distribution)
SS	แทน	ผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Sum of square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกของคะแนนยกกำลังสอง (Mean of square)
df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ (Degree of freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ส่วนในการทดสอบสมมติฐานในครั้งนี้ ผู้วิจัยยอมรับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสุศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปรเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครโดยค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสมรรถนะทั้ง 4 ด้าน ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงานโดยการทดสอบค่า (t – test) และค่า (F – test) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสุขศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา ตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ดังปรากฏตามตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา สถานภาพการทำงาน

ตัวแปร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	194	48.14
	หญิง	209	51.86
รวม		403	100.00
อายุ			
	น้อยกว่า 31 ปี	114	28.29
	31 – 40 ปี	139	34.49
	41 – 50 ปี	33	8.19
	51 – 60 ปี	117	29.03
รวม		403	100.00
วุฒิการศึกษา			
	ปกศ.สูง	-	-
	ปริญญาตรี	391	97.02
	ปริญญาโท	12	2.98
	ปริญญาเอก	-	-
รวม		403	100.00
สาขาวิชาที่จบการศึกษา			
	บริหารการศึกษา	9	2.23
	สุขศึกษา	25	6.21
	พลศึกษา	230	57.07
	การประถมศึกษา	128	31.76
	อื่น ๆ	11	2.73
รวม		403	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพการทำงาน		
ครูประจำชั้น	150	37.22
ครูประจำวิชา	253	62.78
รวม	403	100.00

จากตาราง 3 พบว่า ครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 51.86 และ เพศชายจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.14 โดยส่วนใหญ่มีอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.49 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51 – 60 ปี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 และอายุน้อยกว่า 31 ปี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 28.29 สำหรับวุฒิการศึกษาของครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 391 คน คิดเป็น ร้อยละ 97.02 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 2.98 โดยสาขาที่จบการศึกษาคือพลศึกษา จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.07 รองลงมาคือ การประถมศึกษา จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 31.76 และสุศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.21 ทั้งนี้ ครูส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นครูประจำวิชา จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 62.78 และเป็นครูประจำชั้นจำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน ในภาพรวม

สมรรถนะ ของครูสุศึกษา	$\bar{X}$	S	ระดับสมรรถนะ
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ	4.48	0.29	ดี
สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญ ในงานอาชีพ	4.21	0.32	ดี
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.19	0.37	ดี
สมรรถนะด้านบริการที่ดี	4.11	0.45	ดี
รวมทั้ง 4 ด้าน	4.25	0.36	ดี

จากตาราง 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ในภาพรวม พบว่าครูสุขศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีสมรรถนะทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับดีทั้งหมด ได้แก่ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี โดยครูสุขศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยสมรรถนะด้านบริการที่ดีมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ

สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ	$\bar{X}$	S	ระดับ สมรรถนะ
1. รับผิดชอบในเรื่องสุขภาพของตนเอง	4.48	0.51	ดี
2. เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพ	4.53	0.50	ดี
3. ดูแลร่างกายและของใช้ของตนเองให้สะอาด	4.54	0.50	ดี
4. รักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวัน	4.53	0.50	ดี
5. ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังขับถ่ายทุกครั้ง	4.54	0.53	ดี
6. กินอาหารสุก สะอาด ปราศจากสารอันตราย และหลีกเลี่ยง อาหารรสจัดรสจัดจาด	4.46	0.66	ดี
7. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด	4.58	0.63	ดี
8. ไม่เล่นการพนัน และไม่สำส่อนทางเพศ	4.61	0.60	ดี
9. สร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวให้อบอุ่น	4.49	0.60	ดี
10. ตรวจสุขภาพประจำปี	4.46	0.53	ดี
11. ป้องกันอุบัติเหตุด้วยการไม่ประมาท	4.49	0.60	ดี
12. ทำจิตใจให้ร่าเริงแจ่มใสอยู่เสมอ	4.51	0.62	ดี
13. มีส่วนร่วมต่อส่วนรวม ร่วมสร้างสรรค์สังคม	4.40	0.63	ดี
14. ปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้	4.38	0.65	ดี
15. เอาใจใส่นักเรียนทั้งทางด้านการเรียนและความประพฤติอยู่เสมอ	4.32	0.66	ดี
16. ดูแลสุขภาพของนักเรียนและให้คำแนะนำเรื่องสุขภาพแก่ บุคลากรในโรงเรียน	4.38	0.60	ดี
รวม	4.48	0.29	ดี

จากตาราง 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นว่ามีสมรรถนะอยู่ในระดับดี พิจารณาเป็นรายข้อเรียงตาม 6 ลำดับแรก ได้ดังนี้ ไม่เล่นการพนัน และไม่สำส่อนทางเพศ งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด ล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารและหลังขับถ่ายทุกครั้ง ดูแลร่างกายและของใช้ของตนเองให้สะอาด เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนด้านสุขภาพ และรักษาฟันให้แข็งแรงและแปรงฟันทุกวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 4.58 4.54 4.54 4.53 และ 4.53 ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ

สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	$\bar{X}$	S	ระดับสมรรถนะ
1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุศึกษาทางด้านทฤษฎี	4.30	0.68	ดี
2. สามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุศึกษามาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ	4.27	0.65	ดี
3. สามารถจัดเนื้อหาวิชาสุศึกษาในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน	4.30	0.65	ดี
4. สามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสุศึกษา	4.32	0.64	ดี
5. มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุศึกษา	4.13	0.71	ดี
6. ปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพและสร้างเสริมสุขภาพให้แก่นักเรียน	4.09	0.76	ดี
7. สามารถดำเนินการเสนอโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้	4.33	0.64	ดี
8. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.22	0.68	ดี
9. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.27	0.67	ดี
10. สามารถจัดกิจกรรมสุศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน	4.23	0.67	ดี
11. จัดประสบการณ์ด้านสุขภาพแก่นักเรียนในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน	4.23	0.66	ดี
12. สามารถป้องกันปัญหาสุขภาพของนักเรียนทุกคนในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม	4.16	0.64	ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	$\bar{X}$	S	ระดับ สมรรถนะ
13. วิเคราะห์ปัญหา วางแผนงานและจัดดำเนินงานโครงการ สุขภาพเพื่อนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้	4.10	0.65	ดี
14. สามารถป้องกันปัญหาสุขภาพของนักเรียนในโรงเรียน ได้อย่างเหมาะสม	4.14	0.67	ดี
15. สามารถดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่อาจ เกิดขึ้นภายในโรงเรียน	4.21	0.66	ดี
16. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับ แผนงานต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.23	0.63	ดี
17. ดำเนินการโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน	4.22	0.65	ดี
18. สามารถจัดบริการอนามัยโรงเรียนให้แก่นักเรียน และ บุคลากรทุกคนภายในโรงเรียน	4.19	0.68	ดี
19. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมทางด้าน กายภาพ สังคม จิตใจและอารมณ์ที่มีผลต่อนักเรียน	4.22	0.65	ดี
20. พยายามหาโอกาสปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและชีวิตความ เป็นอยู่ภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ	4.21	0.64	ดี
21. สิ่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและดำรงไว้ ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่สวยงามและน่าชื่นชมภายในบริเวณ โรงเรียน	4.20	0.64	ดี
22. ตระหนักถึงภัยอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ภายใน โรงเรียน	4.23	0.65	ดี
23. สามารถจัดกิจกรรมสุขศึกษาให้สอดคล้องกับปัญหา สุขภาพที่เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.21	0.63	ดี
24. จัดมุมสุขภาพภายในห้องพยาบาล	4.21	0.63	ดี
25. สามารถให้คำปรึกษาและแนะแนวปัญหาสุขภาพของ นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้	4.10	0.69	ดี
26. จัดโครงการร่วมระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชน เพื่อ การส่งเสริมสุขภาพ	4.15	0.66	ดี
รวม	4.21	0.32	ดี

จากตาราง 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นว่ามีสมรรถนะอยู่ในระดับดี พิจารณาเป็นรายข้อตาม 6 ลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ สามารถดำเนินการเสนอโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้ สามารถเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษาทางด้านทฤษฎี สามารถจัดเนื้อหาวิชาสุขศึกษาในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน สามารถนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษา มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ สามารถจัดกิจกรรมสุขศึกษาทั้งในและนอกหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างเจตคติเกี่ยวกับสุขภาพของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 4.32 4.30 4.30 4.27 และ 4.27 ตามลำดับ

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์

สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	$\bar{X}$	S	ระดับสมรรถนะ
1. มีความรู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสุขศึกษา	4.18	0.66	ดี
2. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.24	0.61	ดี
3. สามารถสร้างหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสุขภาพผู้เรียน	4.13	0.61	ดี
4. สามารถวางแผนการสอนตามหลักสูตรสุขศึกษาได้เหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาสุขภาพ	4.11	0.59	ดี
5. มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอน	4.19	0.62	ดี
6. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรสุขศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการดูแลสุขภาพของนักเรียน	4.16	0.59	ดี
7. สามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย	4.20	0.60	ดี
8. มีความสามารถจัดสถานการณ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา	4.16	0.59	ดี
9. มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการสอนสุขศึกษาให้แก่นักเรียนในระดับต่างๆ เป็นอย่างดี	4.23	0.65	ดี
10. มีเทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสนใจและเห็นคุณภาพคุณค่าของการมีสุขภาพดี	4.24	0.63	ดี

ตาราง 7 (ต่อ)

สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	$\bar{X}$	S	ระดับ สมรรถนะ
11.นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอนสอดคล้องกับพัฒนาการของ ผู้เรียน	4.30	0.63	ดี
12.มีวิธีสอนในรูปแบบที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้	4.22	0.62	ดี
13.มีการพัฒนารูปแบบวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน	4.21	0.59	ดี
14.เลือกวิธีการสอนได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการความ สนใจและปัญหาของผู้เรียน	4.22	0.63	ดี
15.สามารถนำวิธีสอนมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการ สอนแต่ละกิจกรรมได้เป็นอย่างดี	4.26	0.63	ดี
16.เน้นการสอนให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติ	4.25	0.69	ดี
17.สอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการ ดูแลสุขภาพ ไปปฏิบัติ ในชีวิตประจำวัน	4.30	0.67	ดี
18.สอนให้มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเอง และ ครอบครัว	4.29	0.70	ดี
19.รู้วิธีจัดดำเนินงานสุขภาพร่วมกันระหว่างโรงเรียนและใน ชุมชนเป็นอย่างดี	4.25	0.63	ดี
20.มีทักษะในการสำรวจความสนใจความต้องการและปัญหาทาง สุขภาพของนักเรียน	4.10	0.69	ดี
21.มีความรู้ความเข้าใจในการศึกษาค้นคว้า การทำวิจัยเพื่อ พัฒนาการเรียนการสอน	4.25	0.67	ดี
22.สามารถดำเนินการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของ นักเรียนในโรงเรียน	4.06	0.69	ดี
23.ศึกษาสภาพปัญหาสุขภาพของนักเรียนจากประวัติสุขภาพและ หาแนวทางแก้ไข	4.12	0.71	ดี
24.วิจัยวิธีสอนการสอนเพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการ เรียนการสอน	4.07	0.74	ดี
25.สามารถดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนวิชาสุขภาพศึกษา	3.99	0.76	ดี
รวม	4.19	0.37	ดี

จากตาราง 7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นว่ามีสมรรถนะอยู่ในระดับดี พิจารณาเป็น รายข้อตามลำดับจากมากไปน้อย 6 ลำดับได้ดังนี้ สอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้เกี่ยวกับการ ดูแลสุขภาพไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน นำหลักจิตวิทยามาใช้ในการสอนสอดคล้องกับพัฒนาการ ของผู้เรียน สอนให้มีความรับผิดชอบต่อสุขภาพของตนเองและครอบครัว สามารถนำวิธีสอนมา ประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละกิจกรรมได้เป็นอย่างดี เน้นการสอนให้นักเรียนได้ ฝึกทักษะการปฏิบัติ รู้วิธีจัดดำเนินงานสุขภาพการร่วมระหว่างโรงเรียนและในชุมชนเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 4.30 4.29 4.26 4.25 และ 4.25 ตามลำดับ

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะด้านบริการที่ดี

สมรรถนะด้านบริการที่ดี	$\bar{X}$	S	ระดับ สมรรถนะ
1. มีความรู้ความเข้าใจถึงลักษณะของการจัดบริการ สุขภาพในโรงเรียน	4.07	0.70	ดี
2. สามารถจัดมุมสุขภาพภายในห้องพยาบาล	4.06	0.68	ดี
3. สามารถติดต่อประสานงานร่วมกับแพทย์ พยาบาล และ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือครูอนามัย โรงเรียนได้เป็น อย่างดี	4.10	0.71	ดี
4. สามารถตรวจสอบสุขภาพหรือให้คำแนะนำในการตรวจ สุขภาพนักเรียนด้วยตนเอง	4.09	0.73	ดี
5. สามารถช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้ เกี่ยวกับเรื่องการตรวจสุขภาพที่กระทำอย่างต่อเนื่อง	4.06	0.63	ดี
6. สามารถสังเกตอาการผิดปกติและปัญหาสุขภาพของเด็ก ได้อย่างต่อเนื่อง	4.12	0.64	ดี
7. รวบรวมข้อมูลความรู้เพื่อจัดการสุขภาพในโรงเรียนได้	4.16	0.66	ดี
8. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือชุมชนในการพัฒนางานด้าน สุขภาพ	4.15	0.66	ดี
9. สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพ และการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพมาวิเคราะห์	4.09	0.68	ดี
10. มีทักษะในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจาก แหล่งบริการสุขภาพในชุมชน	4.14	0.71	ดี

ตาราง 8 (ต่อ)

สมรรถนะด้านบริการที่ดี	$\bar{X}$	S	ระดับ สมรรถนะ
11.เป็นที่ปรึกษาวิชาการด้านสุขภาพให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	4.18	0.68	ดี
12.รู้จักแหล่งทรัพยากรบุคคลให้เกิดผลดีต่อสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน	4.08	0.67	ดี
รวม	4.11	0.45	ดี

จากตาราง 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านบริการที่ดี พบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นว่ามีสมรรถนะอยู่ในระดับดี พิจารณาเป็นรายข้อตามลำดับจากมากไปน้อย 6 ลำดับได้ดังนี้ เป็นที่ปรึกษาวิชาการด้านสุขภาพ ให้กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน รวบรวมข้อมูลความรู้เพื่อจัดการสุขภาพในโรงเรียนได้ ให้ความร่วมมือช่วยเหลือชุมชนในการพัฒนางานด้านสุขภาพ มีทักษะในการติดต่อประสานงานขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน สามารถสังเกตอาการผิดปกติและปัญหาสุขภาพของเด็กได้อย่างต่อเนื่องและสามารถติดต่อประสานงานร่วมกับแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือครูอนามัยโรงเรียนได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 4.16 4.15 4.14 4.12 และ 4.10 ตามลำดับ

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ

สมรรถนะ	เพศ	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย						
คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ						
	ชาย	194	4.44	0.31	2.59*	0.010
	หญิง	209	4.51	0.27		
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ						
ในงานอาชีพ						
	ชาย	194	4.20	0.31	0.53	0.592
	หญิง	209	4.21	0.33		

ตาราง 9 (ต่อ)

สมรรถนะ	เพศ	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	ชาย	194	4.31	0.37	2.67*	0.008
	หญิง	209	4.23	0.36		
สมรรถนะด้านบริการที่ดี	ชาย	194	4.09	0.45	0.48	0.627
	หญิง	209	4.12	0.46		

จากตาราง 9 แสดงว่า ครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูที่สอนวิชาสุขศึกษาที่เป็นเพศหญิงจะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดังกล่าวดีกว่าครูที่สอนสุขศึกษาเพศชาย สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 สำหรับสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ

สมรรถนะ	อายุ	n	$\bar{X}$	S
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ	ต่ำกว่า 31	114	4.42	0.30
	31 – 40	139	4.47	0.29
	41 – 50	33	4.57	0.26
	51 – 60	117	4.51	0.29
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ ในงานอาชีพ	ต่ำกว่า 31	114	4.18	0.33
	31 – 40	139	4.21	0.28
	41 – 50	33	4.22	0.34
	51 – 60	117	4.21	0.35

ตาราง 10 (ต่อ)

สมรรถนะ	อายุ	n	$\bar{X}$	S
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	ต่ำกว่า 31	114	4.14	0.37
	31 – 40	139	4.21	0.34
	41 – 50	33	4.25	0.35
	51 – 60	117	4.19	0.41
สมรรถนะด้านบริการที่ดี	ต่ำกว่า 30	114	4.03	0.43
	31 - 40	139	4.13	0.42
	41 – 50	33	4.18	0.56
	51 - 60	117	4.13	0.47

จากตาราง 10 พบว่า ครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ($S = 0.26$) ครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ($S = 0.34$) ครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์สูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ($S = 0.35$) และครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 – 50 ปี มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านบริการที่ดีสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 ($S = 0.56$)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.82	0.27	3.21*	0.023
ภายในกลุ่ม	399	34.03	0.08		
รวม	402	34.85			

ตาราง 11 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.08	0.02	0.26	0.851
ภายในกลุ่ม	399	42.72	0.10		
รวม	402	42.81			
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.44	0.149	1.05	0.369
ภายในกลุ่ม	399	56.56	0.142		
รวม	402	57.01			
สมรรถนะด้านบริการที่ดี					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.06	0.35	1.72	0.161
ภายในกลุ่ม	399	82.18	0.20		
รวม	402	83.25			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 ผลการทดสอบพบว่า ครูสุขศึกษาที่มีอายุแตกต่างกันมีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะแตกต่างกัน แต่ในสมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีพบว่าไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำผลการวิเคราะห์ไปเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีทดสอบแบบ Least Significant Difference (LSD) เพื่อหาค่าเฉลี่ยรายคู่ใดบ้างแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

ตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครู
 สู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย
 คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ จำแนกตามอายุ

อายุ		น้อยกว่า 31 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	50 – 60 ปี
	$\bar{X}$	4.42	4.47	4.57	4.51
น้อยกว่า 31 ปี	4.42	-	0.05	0.15*	0.09*
31 – 40 ปี	4.47		-	0.10	0.04
41 – 50 ปี	4.57				0.06
51 – 60 ปี	4.51				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูสู้ศึกษาในกลุ่มระดับอายุ 41-50 ปี และกลุ่มอายุ 51-60 ปี จะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสู้ศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ มากกว่า ครูสู้ศึกษา ในกลุ่มระดับอายุน้อยกว่า 31 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของสู้ศึกษาใน
 โรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสู้ศึกษาใน กรุงเทพมหานคร
 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

สมรรถนะ	วุฒิการศึกษา	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย						
คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ						
	ปริญญาตรี	391	4.47	0.29	1.85	0.090
	ปริญญาโท	12	4.64	0.31		
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ						
ในงานอาชีพ						
	ปริญญาตรี	391	4.20	0.32	1.88	0.084
	ปริญญาโท	12	4.40	0.35		

ตาราง 13 (ต่อ)

สมรรถนะ	วุฒิการศึกษา	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	ปริญญาตรี	391	4.18	0.37	2.55*	0.026
	ปริญญาโท	12	4.47	0.39		
สมรรถนะด้านบริการที่ดี	ปริญญาตรี	391	4.09	0.45	2.33*	0.038
	ปริญญาโท	12	4.43	0.49		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 พบว่าครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้าน มุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านสมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูสุขศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านดังกล่าว ดีกว่าครูสุขศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรี สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 สำหรับสมรรถนะด้านความ ประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และด้านการส่งเสริมความ เชี่ยวชาญในงานอาชีพ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของ ครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษา ในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

สมรรถนะ	สาขาวิชา ที่จบ	n	$\bar{X}$	S
สมรรถนะด้านความประพฤติ ด้านวินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ	บริหาร	9	4.61	0.19
	การศึกษา			
	สุขศึกษา	25	4.65	0.29
	พลศึกษา	230	4.46	0.27
	การ	128	4.46	0.32
	ประถมศึกษา			
	อื่น ๆ	11	4.53	0.30

ตาราง 14 (ต่อ)

สมรรถนะ	สาขาวิชา ที่จบ	n	$\bar{X}$	S
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญ ในงานอาชีพ	บริหาร การศึกษา	9	4.26	0.31
	สุขศึกษา	25	4.27	0.39
	พลศึกษา	230	4.20	0.29
	การ ประถมศึกษา	128	4.18	0.37
	อื่น ๆ	11	4.35	0.23
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์	บริหาร การศึกษา	9	4.36	0.18
	สุขศึกษา	25	4.32	0.39
	พลศึกษา	230	4.16	0.33
	การ ประถมศึกษา	128	4.19	0.44
	อื่น ๆ	11	4.13	0.34
สมรรถนะด้านบริการที่ดี	บริหาร การศึกษา	9	4.41	0.43
	สุขศึกษา	25	4.12	0.66
	พลศึกษา	230	4.09	0.40
	การ ประถมศึกษา	128	4.11	0.50
	อื่น ๆ	11	4.05	0.28

ตาราง 14 พบว่า ครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาวิชาการศึกษาสุขศึกษา มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ($S = 0.29$) ครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ($S = 0.23$) ครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์สูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ($S = 0.18$) และครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาวิชาบริหารการศึกษา มีความคิดเห็นต่อสมรรถนะด้านบริการที่ดีสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ($S = 0.43$)

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุศึกษาในกรุงเทพมหานครจำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ					
ระหว่างกลุ่ม	4	1.05	0.26	3.10*	0.016
ภายในกลุ่ม	398	33.80	0.08		
รวม	402	34.85			
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.42	0.10	0.98	0.41
ภายในกลุ่ม	398	42.39	0.10		
รวม	402	42.81			
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.87	0.21	1.55	0.186
ภายในกลุ่ม	398	56.13	0.14		
รวม	402	57.01			
สมรรถนะด้านบริการที่ดี					
ระหว่างกลุ่ม	4	0.91	0.23	1.11	0.351
ภายในกลุ่ม	398	82.33	0.02		
รวม	402	83.25			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ครูสุศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกันมีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4ครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกัน แต่ในสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีพบว่าไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม
จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ จำแนกตาม สาขาวิชาที่จบการศึกษา

อายุ		บริหาร การศึกษา	สุขศึกษา	พลศึกษา	การ ประถมศึกษา	อื่น ๆ
	$\bar{X}$	4.61	4.65	4.46	4.46	4.53
บริหาร การศึกษา	4.61	-	0.04	0.15	0.15	0.08
สุขศึกษา	4.65		-	0.19*	0.19*	0.12
พลศึกษา	4.46			-	0.00	0.07
การ ประถมศึกษา	4.46				-	0.08
อื่น ๆ	4.53					-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 16 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ พบว่า ครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาวิชา
สุขศึกษาจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะ
ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ มากกว่าครูสุขศึกษา
ที่จบการศึกษาในสาขาวิชาพลศึกษาและการประถมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ
ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาจากความคิดของครูที่สอนวิชาสุขศึกษาใน
กรุงเทพมหานครจำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สมรรถนะ	สถานภาพการทำงาน	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ						
	ครูประจำชั้น	150	4.48	0.28	0.16	0.869
	ครูประจำวิชา	253	4.47	0.32		

ตาราง 17 (ต่อ)

สมรรถนะ	สถานภาพการทำงาน	n	$\bar{X}$	S	t	p
สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ						
	ครูประจำชั้น	150	4.21	0.33	0.10	0.919
	ครูประจำวิชา	253	4.20	0.32		
สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์						
	ครูประจำชั้น	150	4.19	0.39	0.31	0.754
	ครูประจำวิชา	253	4.18	0.36		
สมรรถนะด้านบริการที่ดี						
	ครูประจำชั้น	150	4.11	0.45	0.07	0.938
	ครูประจำวิชา	253	4.10	0.45		

จากตาราง 18 แสดงว่า ครูที่สอนวิชาสุขศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ครูสุขศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาสมรรถนะของครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ในสมรรถนะด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ซึ่งประกอบไปด้วย สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) จากครูผู้สอนสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

สังเขปและความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียน ประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของครูสุศึกษาจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา สถานภาพการทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

1. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมี สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกัน
2. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มี สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกัน
3. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้าน บริการที่ดีแตกต่างกัน

4. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่จบการศึกษาสาขาวิชาต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

5. ครูสุศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านบริการที่ดีแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูสุศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 3 สังกัดในกรุงเทพมหานครจำนวน 39,506 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นครูสุศึกษาในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 3 สังกัดในกรุงเทพมหานคร โดยเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 403 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ยามาเน่ (Yamane) โดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครูสุศึกษา ในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามตามตัวแปร เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษาและสถานภาพการทำงาน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของครูสุศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานครทั้ง 4 ด้าน ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และในการทดสอบสมมติฐานครั้งนี้ยอมรับความมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนข้อคำถามในแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและวิเคราะห์สมรรถนะครูสุศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระ จากกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t - test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1,3 และ 5

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way analysis of variance) หรือทดสอบค่าเอฟ (F-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 และ 4 ถ้าพบว่าข้อใดมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ LSD

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 403 คน สรุปผลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

1.1 ครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 403 คน ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 51.86 และเพศชายจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.14 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.49 สำหรับวุฒิการศึกษาของครูที่สอนสุศึกษาที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 391 คน คิดเป็นร้อยละ 97.02 โดยสาขาที่จบการศึกษา คือพลศึกษา จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.07 ทั้งนี้ครูที่สอนสุศึกษาส่วนใหญ่ มีสถานภาพเป็นครูประจำวิชา จำนวน 253 คน คิดเป็นร้อยละ 62.78 และเป็นครูประจำชั้น จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.22 เป็นต้น

1.2 ครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะในภาพรวม พบว่า ทั้ง 4 ด้านมีสมรรถนะอยู่ในระดับดีทั้งหมด ได้แก่ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 เพศ

ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม

จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีไม่แตกต่างกัน

2.2 อายุ

ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

2.3 วุฒิกการศึกษา

ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านสมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

2.4 สาขาวิชา

ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่จบการศึกษา ในสาขาวิชาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนสมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

2.5 สถานภาพการทำงาน

ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพในการทำงานที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะด้านความประพฤติ ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูสุศึกษา ในกรุงเทพมหานคร อภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้คือ

1. ครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 403 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.86 มีอายุระหว่าง 31–40 ปี ร้อยละ 34.49 มีวุฒิกการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 97.02 จากการศึกษาค้างนี้

พบว่าครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะอยู่ในระดับดี ทั้ง 4 ด้าน เพราะสุขศึกษา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดประสบการณ์อันเป็นผล ทำให้บุคคลมีความรู้ทางด้านสุขภาพ มีเจตคติที่ดีทางด้านสุขภาพ และมีการปฏิบัติทางด้านสุขภาพอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับพนัส หันนาคินทร์ (2524:232 – 240) กล่าวถึง สมรรถนะของครู ไว้ว่า ครูควรมีสมรรถนะด้านความประพฤติดี มีสติปัญญาสูง สุขภาพทางกายและทางจิตดี บุคลิกภาพดี มีความตรงต่อเวลา มีเจตคติที่ดีต่อนักเรียน และมีความสามารถในการพูด สมรรถนะทางงานอาชีพ คือ ควรมีความรู้ในวิชาที่สอน มีความรู้ในวิธีสอน ตลอดจนวิธีการประเมินผล มีความคิดริเริ่ม และมีความสนใจต่องานอาชีพ มีความสามารถในการดำเนินการสอน คือ มีความสามารถที่จะปรับบทเรียนให้เข้ากับนักเรียน มีความสามารถที่จะเข้าใจนักเรียน และมีความสามารถในการดำเนินการสอนในชั้นเรียน ครูควรมีสมรรถนะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักให้ความร่วมมือกับนักเรียน คณะครู ผู้ปกครอง ตลอดจนบุคคลภายนอก ครูต้องมีสมรรถนะแห่งความเมตตาปราณี

2. เพศ

ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าครูสุขศึกษาโรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียดอ่อน มีมุมมองที่หลากหลายและมองเห็นถึงความสำคัญของครูสอนสุขศึกษามากกว่าเพศชาย เพราะเพศหญิงเป็นผู้ที่เข้าใจเกี่ยวกับสุขศึกษา เป็นผู้ที่มีลักษณะการเป็นแบบอย่างที่ดีด้านสุขภาพ คือเป็นบุคคลที่ดูแลสุขภาพของตนเองอยู่อย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การรับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ และรับประทานอาหารให้เพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย ไม่สูบบุหรี่ ออกกำลังกายเป็นประจำและสม่ำเสมอ มีสุขภาพแข็งแรง มีบุคลิกภาพยิ้มแย้ม แจ่มใส แต่งกายสุภาพ พุดจาสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองมีความยุติธรรม ตั้งใจสอน มีความรู้ในเรื่องวิทยาการทางสุขภาพและสวัสดิภาพมีความคุ้นเคยกับอุปกรณ์นาฬิกาชนิด รู้เนื้อหาวิชา กิจกรรมการสอน สื่อการสอน การวัดและการประเมินผล

มีความเข้าใจในเรื่องวิชาการวิธีการสอน และวิธีการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียนและสุขศึกษาในชุมชนเป็นอย่างดีผลลัพธ์ก็จะทำให้นักเรียน บุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูสุขศึกษาที่เป็นเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะดีกว่าเพศชาย ตลอดจนเพศหญิงเข้าใจว่า สุขศึกษา คืออะไร สุขศึกษา หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมายเพื่อต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้อง และการจัดโอกาสการเรียนรู้ทางด้านสุขภาพให้แก่นักเรียนทุกคนในโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังสร้างเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่

แข็งแรง มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุชาติ โสมประยูร และ

เอ็มอัธมา วัฒนบุรณนท์ (2542 : 2) กล่าวว่า สุขศึกษา คือ กระบวนการทำให้เกิดประสบการณ์อันเป็นผลทำให้บุคคล หรือชุมชนได้รับความรู้ มีทัศนคติและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับสุขภาพ สำหรับด้านสื่อการสอนครูสุขศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดเตรียม สื่อการสอน เพื่อจะช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาการเรียน มากยิ่งขึ้น การนำสื่อมาใช้ประกอบการสอนจะทำให้ให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย เป็นการสร้างบรรยากาศให้แก่ผู้เรียน และเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจในบทเรียนนั้นๆ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา (2542 : 202 – 203) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สิ่งที่จะช่วยสื่อความหมายเป็นตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เป็นสิ่งที่ช่วยอธิบายและขยายเนื้อหาบทเรียนให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ ฉะนั้น ครูสุขศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการนำสื่อการสอนมาใช้ประกอบการสอน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน และไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน และที่สำคัญทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชาสุขศึกษามากยิ่งขึ้น สำหรับด้านการวิจัยและประเมินผล ครูสุขศึกษาทุกคน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวิจัยและประเมินผลควบคู่ไปกับการสอนสุขศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะ ความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ และสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์

แตกต่างกัน

3. อายุ

ครูสุขศึกษาที่สอนวิชาสุขศึกษาระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะแตกต่างกัน ครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 – 50 ปี และกลุ่มอายุ 51-60 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ด้านสมรรถนะความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ ดีกว่าครูสุขศึกษาที่มีอายุน้อยกว่า 31 ปี ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ครูสุขศึกษาที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไปนั้นเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ในด้านการทำงาน มีจิตวิญญาณในความเป็นครูและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ในการช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอนามัยและครอบครัวได้เป็นอย่างดี โดยการเน้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการดูแลสุขภาพของตนเองและที่สำคัญให้นักเรียนได้มีความตระหนักถึงความสำคัญ

ของสุขภาพของตนเองได้ ตลอดจนมองเห็นว่าครูสุขศึกษาจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางด้านสุขภาพของบุคคลให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและพึงประสงค์รวมทั้งช่วยให้บุคคลรู้จักป้องกันตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บที่สามารถป้องกันได้ ซึ่งจากการที่มีประสบการณ์ดังกล่าวครูสุขศึกษาเหล่านี้สามารถนำประสบการณ์ต่าง ๆ ของตนเองมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อต้องการให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างถูกต้อง รวมถึงการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน ซึ่งหมายถึง การจัดโอกาสการเรียนรู้ทางด้านสุขภาพให้แก่ นักเรียนทุกคนในโรงเรียน เพื่อเป็นการปลูกฝังสร้างเสริมให้นักเรียน มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและอารมณ์ พร้อมทั้ง อยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ทั้งนี้เนื่องจาก โครงการสุขภาพในโรงเรียนเป็นการจัดกิจกรรมเพื่อนักเรียน และบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนให้มีสุขภาพดี สามารถป้องกันโรคติดต่อได้ บุชบา จันทรผ่อง (2542 : 9 – 10) กล่าวว่า โครงการสุขภาพหรือ โปรแกรมสุขภาพ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลมีสุขภาพอนามัยที่ดีทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม สุชาติ โสมประยูร และเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์ (2542 : 3) โครงการ

สุขภาพในโรงเรียน หมายถึง การจัดโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพให้แก่ นักเรียนทุกคน เพื่อให้ นักเรียนแต่ละคนเกิดความรู้ ทักษะและการปฏิบัติ ไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสม อันจะเป็นทางนำไปสู่การมีสุขภาพที่สมบูรณ์ โดยการจัดกิจกรรมที่สำคัญ 3 อย่างคือ การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ ทั้งสิ่งแวดล้อมทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางด้านจิต ภาพ การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ทั้งบริการทางด้านการตรวจรักษาโรค การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ และการจัดการสอนสุขศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยเน้นทั้งการสอน โดยตรงและการสอนสอดแทรกไปในวิชาหรือกิจกรรมต่าง ๆ จากที่ได้กล่าวมานี้จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูสุขศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้มี ประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ครูสุขศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างกัน สอดคล้องกับแพ็ทเตอร์สันต์ และคณะ (Patterson1996 : 10-13) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาระหน้าที่ เกี่ยวกับการแนะนำสุขภาพ สำหรับครูผู้สอนระดับประถมศึกษาใน เพนซิลวาเนีย โดยแบ่งเป็น ความรับผิดชอบออก 5 ด้าน 31 สมรรถนะ จากการสำรวจจากครูฝึกหัดที่อยู่ในรัฐเพนซิลวาเนีย ผล การศึกษาพบว่า ครูที่มีอายุต่างกันจะมีสมรรถนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. วุฒิทางการศึกษา

ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุขศึกษา ในโรงเรียน ประถมศึกษา สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่าครูสุขศึกษา โรงเรียน ระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีสมรรถนะแตกต่างกัน ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจากครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท ที่มีสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ ดีกว่า เพราะมีความเข้าใจลักษณะของการศึกษาค้นคว้า การศึกษาทำวิจัยเพื่อศึกษาหาข้อมูลมาปรับปรุง การเรียน การสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในปัจจุบัน เข้าใจวิธีวัดผลทางสุขศึกษา มีความต้องการในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมและพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการเรียนการสอน กระบวนการสอนและวิธีการสอนให้ทันสมัยทันต่อสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ ครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ดีกว่า ครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และในสมรรถนะด้านบริการที่ดีนั้นครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท เป็นผู้ที่เข้าใจถึงลักษณะการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรทางการแพทย์ที่ร่วมมือกัน มีประสบการณ์ในการจัดบริการสุขภาพให้แก่เด็ก ตลอดจนการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน มีความสามารถ และทักษะในการติดต่อขอความร่วมมือจากแหล่งบริการสุขภาพในชุมชน ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะด้านบริการที่ดี แตกต่างกับครูที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับ กนกพร ทองสอดแสง (2532 : 65) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัยครู พบว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ในแต่ละด้านมีทั้งความแตกต่างและไม่แตกต่าง

5. สาขาวิชาที่จบการศึกษา

ครูสุขศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่จบ การศึกษาสาขาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะ ด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และเมื่อ เปรียบเทียบรายคู่พบว่า ครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขาสุขศึกษาจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ แตกต่างจาก ครูที่จบในสาขาพลศึกษาและการประถมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากครูสุขศึกษาที่จบการศึกษาในสาขา สุขศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสุขศึกษาเป็นอย่างดีและเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มี กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลายและมีการนำสื่อการสอนมาใช้ในการประกอบการสอน รวมทั้งมีวิธีการสอนที่หลากหลาย ฯลฯ สอดคล้องกับ กัลณลีภา แต่งศรีวรรณ (2546:110) ศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่จบการศึกษาสาขา บริหารการศึกษา สาขาสุขศึกษา สาขาพลศึกษาและสาขาการประถมศึกษามีความคิดเห็นต่อ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ ขนิษฐา จันทะโวโร (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาการ เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุขศึกษา ของครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มี

วุฒิต่างสุศึกษาตามการรับรู้ของตนเองและหัวหน้าหมวดพลาณามัย พบว่า ครูที่ไม่มีวุฒิต่างสุศึกษาทราบว่าตนเองมีปัญหาในการสอนสุศึกษามากกว่าครูที่มีวุฒิต่างสุศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ปัญหาในการสอนวิชาสุศึกษาของครูที่มีวุฒิต่างสุศึกษาและไม่มีวุฒิต่างสุศึกษาพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยครูที่ไม่มีวุฒิต่างสุศึกษาทราบว่าตนเองมีปัญหามากกว่าครูที่มีวุฒิต่างสุศึกษา

6. สถานภาพการทำงาน

ครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดีไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5 ที่ว่า ครูสุศึกษา โรงเรียนระดับประถมศึกษาในกรุงเทพมหานครที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีสมรรถนะแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานภาพของครูประจำวิชากับครูประจำชั้นเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การทำงานและมีประสบการณ์ในการสอนไม่แตกต่างกันเพราะเป็นครูปฏิบัติการสอนเหมือนกันจึงทำให้ครูสุศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาด้านสมรรถนะด้านความประพฤติด้านวินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี ไม่แตกต่างกัน การศึกษาครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ กัลณ์ลิภา แต่งศรีวรรณ (2546:บทคัดย่อ) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารและครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูสุศึกษา ด้านวิธีการสอน และด้านการพัฒนาวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ดังต่อไปนี้

1. จากการวิจัยจะสังเกตได้ว่า ครูสอนสุศึกษาในระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาในสาขาวิชาพลศึกษา มากกว่าผู้จบการศึกษาในสาขาวิชาสุศึกษา ซึ่งบางครั้งในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนอาจจะไม่สามารถดำเนินการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับสุศึกษาได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ครูสอนสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา จึงควรเป็นบุคคลที่จบการศึกษาสาขาวิชาสุศึกษาโดยตรง เพราะถ้าหากจบสาขาอื่นๆ จะทำให้มองเห็นวิธีการเรียนการสอน และ

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนระดับประถมศึกษาได้ยาก รวมทั้งการนำรูปแบบวิธีการ และกระบวนการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2. ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สมรรถนะครูสุศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ สมรรถนะด้านความประพฤติ วินัย คุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณและจิตวิญญาณ สมรรถนะด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านการสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ และสมรรถนะด้านบริการที่ดี อยู่ในระดับดี แต่ในการที่จะให้ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องส่งเสริมให้ครูได้รับความรู้เพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะส่งเสริมให้ครูไปอบรมหรือศึกษาต่อ เพื่อสร้างเสริมความรู้และประสบการณ์ในการสอนนักเรียนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นต่อไปได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องสมรรถนะของครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความต้องการ การพัฒนาศักยภาพครูสุศึกษาที่สอนระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของครูสุศึกษามัธยมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.(2544). *คู่มือการจัดการ การเรียนรู้สู่ศึกษาและพลศึกษา*.
ม.ป.พ.
- กองวิชาการ สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.(2544ก).รายงานสถิติปี 2546 ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร.กรุงเทพ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
—————. (2544ข). สถิติจำนวนนักเรียน / ห้องเรียนโรงเรียนในกรุงเทพมหานครปี 2545.
กรุงเทพ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระทรวงสาธารณสุข.(2542). *การบริหาร การสาธารณสุขไทย*. นนทบุรี.กระทรวงสาธารณสุข
- กนกพร ทองสอดแสง.(2532). *พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกสุขศึกษาในวิทยาลัย*
ครู. กรุงเทพ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- กัลณิกา แต่งศรีวรรณ.(2546). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูสุขศึกษาในโรงเรียน*
ประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(สุขศึกษา) กรุงเทพ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2545). *การวิเคราะห์สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพ : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขนิษฐา จันทะโร.(2536). *การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการสอนวิชาสุขศึกษา*
ของครูที่มีวุฒิทางสุขศึกษาและไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา ตามการรับรู้ของตนเองและ
หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย. กรุงเทพ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ใจทิพย์ ณ สงขลา.(2547,มีนาคม – มิถุนายน). *สมรรถนะครูในยุคแห่งการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์*.
วารสารครุศาสตร์.32(3):121-128.
- ฐศรี วงศ์รัตน.(2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 9.กรุงเทพมหานคร :
เทพเนรมิตการพิมพ์
- ดำรง ชลสุข.(2542). *คู่มือการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง จรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน*.
กรุงเทพ: สำนักงาน ก.พ.
- บุษบา จันทรผ่อง.(2542). *โปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน*. ม.ป.พ.
- ทวีสิทธิ์ สิทธิกร. (2531). *หลักและการจัดการโครงการสุขภาพในโรงเรียน*. กรุงเทพ :
อักษรปริทัศน์.
- พนัส หันนาคินทร์. (2524). *การบริหารการศึกษาในโรงเรียน*. กรุงเทพ : วัฒนาพานิช.
- พรณี พันมา. (2540). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอนามัยโรงเรียน ในโรงเรียน*
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(สุขศึกษา).กรุงเทพ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- พรสุข หุ่นรินทร์. (2545). *พฤติกรรมศาสตร์ทางสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัยนา ชุมทรัพย์.(2532). *แนวทางพัฒนาคุณลักษณะครูเทศบาลเขตการศึกษา 11*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- มานี ชูไทย. (2543). *สุขภาพในชุมชนหลักและวิธีปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนา เสงส์สวัสดิ์. (2526). *พฤติกรรมการสอนสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด.
- ล้วน สายยศและ อังคณา สายยศ.(2540), *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*.ครั้งที่พิมพ์ 4, กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- วิเชียร เกตุสิงห์.(2538, กุมภาพันธ์ – มีนาคม).” ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย เรื่องง่ายที่บางครั้งก็พลาดได้,” *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*. 18(3) : 9-13.
- วีรวรรณ ห้วยหงษ์ทอง.(2547).*พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของครูประถม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.(สุขภาพ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.(2544).*รายงานปฏิรูปการศึกษาไทย*. 4 (52) : 1-3.
- _____. (2545).*มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานการประเมินวิทยฐานะของครู ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้บริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กลุ่มงานครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานการปฏิรูปการศึกษา;2545.
- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542).*พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักงาน ก.พ (2545). *เอกสารการประกอบการประชุม. สมรรถนะสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา*. สภาพองค์การพัฒนาการเด็กและเยาวชนปี 2545
- สำนักงาน ก.พ. การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์. *เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ*. เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2550). *โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ*. <http://hps.anamai.moph.go.th/idea.htm> (p.1) search 04/05/2007.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์.*สมรรถนะครูและผู้บริหารการศึกษา*.วารสารการศึกษาไทย. 2549(3):

- สุชาติ โสมประยูรและเอมอัชฌา วัฒนบุรณนท์. (2542). *การสอนสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ :
เอมี เทรตติง
- สุชาติ โสมประยูร. (2525). *การสอนสุขศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรเดช สํารณจิตต์.(2538). *การเปรียบเทียบสมรรถนะด้านการสอนตามสภาพที่เป็นจริงและ
สภาพที่คาดหวังของอาจารย์ผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาพิมพ์ลักษณ์*.
กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลานามัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุณี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). *การวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านสถิติด้วย SPSS*. กรุงเทพฯ: สำนัก
คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล กานันท์. (2543). *ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2542). *คู่มือการนิเทศงานสุขศึกษา
ในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ.
- Hunnirun,Pomsuk . (1985) *The Identification of Competencies for Secondary School Health
Edacation in Thailand*. Dissertation Ph.D.(Health Education).Indiana, U.S. :
Graduate School Indiana University. Photocopied.
- Patterson,s.,and others.(1996,January).” *Health Instruction Responsibilities for Elementary Classroom
Teachers in Pennsylvania*,” The Journal of School Health.66(1) : 13 –17
- Ubbes,V.A.,and others.((1999),” Professional Preparation of Elementary Teachers in Ohio: Status
of K-6 Health Education,”The Journal of School Health.69(1): 17-21.
- Vogt, John Edwin.(1970,December).”*A Study of the Teaching Competencies of Selected
Group of Teacher Education Graduates from the Associate college of Central
Kansas*,” Dissertation Abstracts. 2781- A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ภาคผนวก ง
คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวชุลีพร ไขปัญญา
วันเดือนปีเกิด	22 กรกฎาคม 2523
สถานที่เกิด	16/8 หมู่ที่ 5 ซอยนวมินทร์ 40 ถนนนวมินทร์ แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ 2543	จากวิทยาลัยพลศึกษา (ปก.ศ.สูง พลศึกษา) กรุงเทพมหานคร
พ.ศ 2545	วท.บ. (วิทยาศาสตร์การกีฬา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ 2550	กศ.ม. (สุขศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ